

รายงานการดำเนินการ ทางวินัย

ข้าราชการรัฐสภาสามัญของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการ ก.ร.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีภารกิจหลักในการสนับสนุนการทำงานที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในด้านการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบเรื่องสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยเป็นส่วนราชการซึ่งอยู่ในสังกัดของรัฐสภา มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา ปฏิบัติงานรองรับภารกิจของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสมาชิกรัฐสภาชุดต่าง ๆ ของประเทศ

คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (ก.ร.) เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา กำหนดหลักเกณฑ์ ออกกฎ ระเบียบ กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ก.ร. จะต้องดำเนินการให้การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาสนองตอบต่อภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

โดยสำนักงานเลขาธิการ ก.ร. เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่ดูแลงานด้านการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งกลุ่มงานพัฒนา กฎ ระเบียบ มีภารกิจในความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านระเบียบและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาและการบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ กฎ ระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างวินัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา การดำเนินการทางวินัย มาตรฐานการลงโทษ รวมถึงการอุทธรณ์และร้องทุกข์

ต่อมาในคราวประชุม ก.ร. ครั้งที่ ๙/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ขับเคลื่อนและผลักดันให้ทรัพยากรบุคคลเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการด้านวินัยและการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ ได้กำหนดให้มีการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการด้านวินัยและการป้องกันการกระทำผิดวินัยของบุคลากร

ดังนั้น เพื่อการพัฒนาบุคลากรของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาให้มีวินัยและป้องกันการกระทำผิดวินัย สำนักงานเลขาธิการ ก.ร. โดยกลุ่มงานพัฒนา กฎ ระเบียบ จึงได้จัดทำรายงานการดำเนินการทางวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ฯ ตลอดจนการรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการทางวินัยและการป้องกันการกระทำผิดวินัยของบุคลากรของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ฯ ที่กำหนดไว้

โดยรายงานฉบับนี้ประกอบด้วยเนื้อหา คือ บทที่ ๑ วินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ เป็นการอธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัย องค์ประกอบของวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัย

ข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ บทที่ ๒ การดำเนินการทางวินัย เป็นการอธิบายหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเมื่อมีกรณีข้าราชการรัฐสภาสามัญกระทำความผิดวินัย บทที่ ๓ สถิติการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ และแนวทางการลงโทษของ ก.ร. เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติเพื่อแสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ข้าราชการรัฐสภาสามัญมักจะมีการกระทำความผิดวินัยบ่อยครั้ง และแนวทางการลงโทษของ ก.ร. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ บทที่ ๔ สาเหตุและสภาพปัญหาการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ และบทที่ ๕ เป็นแนวทางการป้องกันการกระทำความผิดวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ และข้อเสนอแนะ

สำนักงานเลขาธิการ ก.ร.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ วินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ	๑
บทที่ ๒ การดำเนินการทางวินัย	๑๗
บทที่ ๓ สถิติการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ และแนวทางการลงโทษของ ก.ร.	๔๙
บทที่ ๔ สาเหตุและสภาพปัญหาการกระทำผิดวินัย ของข้าราชการรัฐสภาสามัญ	๖๖
บทที่ ๕ แนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ และข้อเสนอแนะ	๖๘

บทที่ ๑

วินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ

โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๑ กำหนดให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ร. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ดังนั้น ก.ร. จึงได้ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อกำหนดลักษณะและความร้ายแรงของวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ

๑. วินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕

๑.๑ สารสำคัญ

(๑) ลักษณะของวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

(๑.๑) การกระทำอันเป็นข้อปฏิบัติ (ข้อ ๒)

(๑.๒) การกระทำอันเป็นข้อห้าม (กฎ ก.ร. ข้อ ๓ และข้อ ๔)

(๒) ระดับความร้ายแรงของวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ แบ่งเป็น ๒ ระดับ

ดังนี้

(๒.๑) วินัยอย่างไม่ร้ายแรง (กฎ ก.ร. ข้อ ๕)

การไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหรือการฝ่าฝืนข้อห้าม และเกิดความเสียหายแก่ราชการไม่ร้ายแรง ถือเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๒.๒) วินัยอย่างร้ายแรง (กฎ ก.ร. ข้อ ๖)

การไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหรือการฝ่าฝืนข้อห้าม และเกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้อีก ๖ ประการ ดังนี้

(๒.๑) การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(๒.๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๒.๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๒.๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก่อความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๒.๕) ดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายสมาชิกรัฐสภาหรือประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

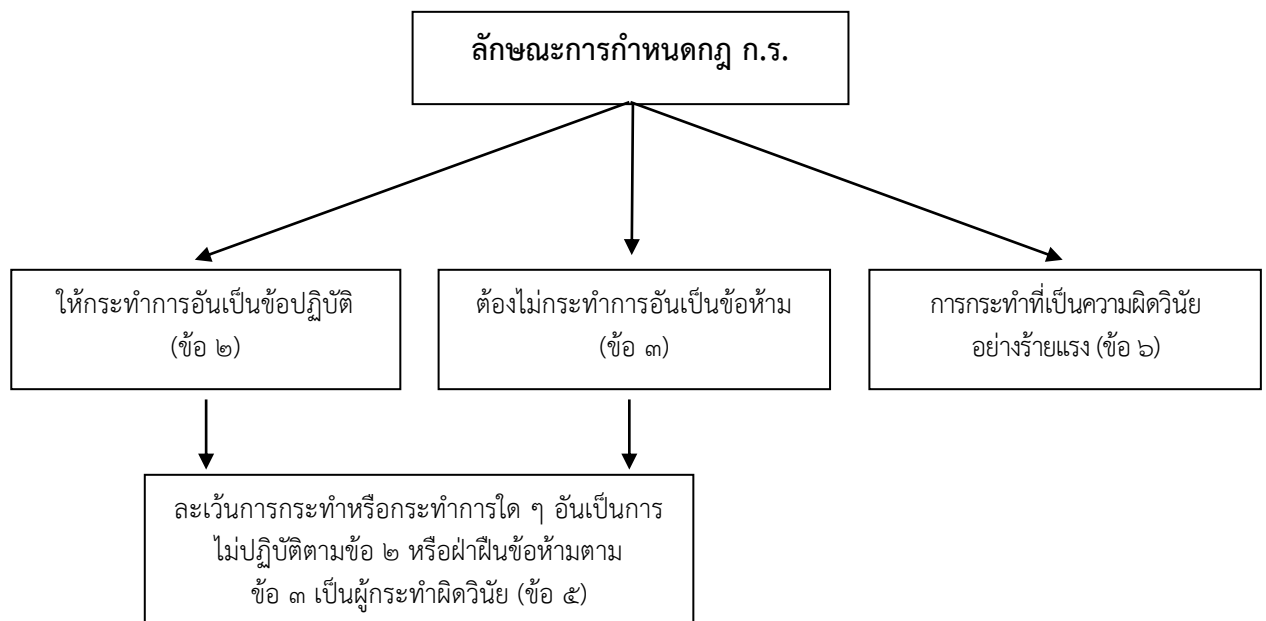
(๒.๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๑.๒ คำอธิบาย

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนของหลักการและเหตุผลของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ สามารถแบ่งโครงสร้างวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ ดังนี้

- (๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อประเทศชาติ (ข้อ ๒ (๑) (๔))
- (๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อประชาชน (ข้อ ๒ (๑๐) (๑๑) และข้อ ๖ (๕))
- (๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อผู้บังคับบัญชา (ข้อ ๒ (๖) ข้อ ๓ (๑) และ (๒))
- (๔) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อผู้ร่วมงาน (ข้อ ๒ (๙) ข้อ ๓ (๘) (๙) และข้อ ๔)
- (๕) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) (๕) (๗) (๘) (๑๑) ข้อ ๓ (๓) (๔) (๕) ข้อ ๖ (๑) (๒) (๓))
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องมีวินัยต่อตนเอง (ข้อ ๒ (๑๒) ข้อ ๓ (๖) (๗) ข้อ ๖ (๔) (๖))

จะพบว่าโครงสร้างของกฎ ก.ร. ได้กำหนดวินัยข้าราชการรัฐสภาในลักษณะดังนี้

องค์ประกอบของวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามลำดับ ดังนี้

“ข้อ ๒ (๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ”

สนับสนุน คือ ส่งเสริม ช่วยเหลือ

มีข้อสังเกตว่า การไม่เลื่อมใสจะทำให้เป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตามมาตรา ๓๗ ก. (๓)

“ข้อ ๒ (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม”

“ซื่อสัตย์” คือ ตรงไปตรงมา, ไม่คดโกง, ไม่หลอกลวง

“สุจริต” คือ ปฏิบัติด้วยความตั้งใจดีและชอบตามคลองธรรม

“เที่ยงตรง” คือ ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

“หน้าที่ราชการ” หมายถึง หน้าที่ราชการโดยตรงเท่านั้น การปฏิบัติราชการนอกสถานที่ราชการ หรือปฏิบัติราชการในวันหยุด ถือว่ามีหน้าที่ด้วย โดยการพิจารณาว่าข้าราชการมีหน้าที่ราชการหรือไม่พิจารณาได้จาก

(๑) กฎหมายหรือระเบียบราชการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นก็จะมีหน้าที่ราชการตามกฎหมายหรือระเบียบนั้น

(๒) มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ซึ่ง ก.ร. ได้จัดทำไว้

(๓) คำสั่งหรือการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติภายในกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง หรือมอบหมายงานอื่นที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาก็ได้

(๔) พุทธินัย คือ พิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่ปรากฏเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าตามพุดินัยเพียงพอที่จะถือว่าผู้นั้นมีหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นได้หรือไม่

“ข้อ ๒ (๓) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ”

การกล่าวหาหรือการลงโทษตามข้อนี้แยกเป็น ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ โดยกฎหมายหรือกฎเป็นกฎใดก็ได้ ระเบียบของทางราชการต้องเป็นระเบียบโดยเฉพาะ เช่น ระเบียบการเงิน ระเบียบการพัสดุ เป็นต้น

กรณีที่ ๒ ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการ โดยระเบียบแบบธรรมเนียมของทางราชการต้องเป็นระเบียบแบบธรรมเนียมทั่วไปที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติ เช่น ระเบียบลงชื่อมาปฏิบัติราชการ ระเบียบการแต่งกาย ระเบียบการลา แบบแผนในการเสนองานต่อผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

“ข้อ ๒ (๔) ต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตราย ซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ”

ความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ แยกองค์ประกอบได้ ดังนี้

(๑) ไม่สนใจรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตราย และ

(๒) ไม่ป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

กฎ ก.ร. ข้อนี้ กำหนดให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องถือเป็นหน้าที่พิเศษในการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว นอกเหนือจากหน้าที่ราชการปกติ

“ข้อ ๒ (๕) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ”

กฎ ก.ร. ข้อนี้ถือเอาผลงาน คือ งานเกิดผลดี หรืองานก้าวหน้า สำหรับความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และการรักษาประโยชน์ของทางราชการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี

“ข้อ ๒ (๖) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม”

องค์ประกอบความผิดของกฎ ก.ร. ข้อนี้ มี ๔ ประการ คือ

(๑) มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

“คำสั่ง” หมายถึง ข้อความที่บอกให้ทำหรือให้ปฏิบัติ คำสั่งในที่นี้ไม่จำเป็นต้องสั่งเป็นหนังสือเสมอไป อาจเป็นการสั่งด้วยวาจาหรือด้วยวิธีการอื่นใดก็ได้

“ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย คือ ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนราชการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนราชการ สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ วรรคสี่^๑ และหลักเกณฑ์ที่มอบหมายหรือมอบอำนาจการเป็นผู้บังคับบัญชาได้ คือ ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๙ ซึ่งกำหนดให้การมอบอำนาจต้องทำเป็นหนังสือ

(๒) เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

กล่าวคือ ต้องเป็นคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่จะสั่งได้ คือ เป็นการสั่งภายในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และไม่ใช่ว่าเป็นการสั่งให้กระทำความผิดกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ

(๓) เป็นการสั่งให้ปฏิบัติราชการ

ต้องเป็นการสั่งให้ปฏิบัติงานที่เป็นเรื่องราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย กรณีมอบหมายให้ไปทำธุระส่วนตัว เช่น จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ เช่นนี้ไม่เข้าองค์ประกอบความผิด

(๔) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๑๐ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง ...”

“มาตรา ๑๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของวุฒิสภา มีเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง ...”

“มาตรา ๑๒ วรรคสี่ ส่วนราชการตามวรรคสองและวรรคสาม ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ”

เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง กรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งเพราะพลั้งเผลอ หลงลืม สำคัญผิด หรือมีเหตุอันใดขัดขวางทำให้ไม่อาจปฏิบัติได้ ยังไม่เข้าองค์ประกอบข้อนี้

กฎ ก.ร. ข้อ ๒ (๖) นี้ มีข้อยกเว้นว่าสามารถโต้แย้งคำสั่งผู้บังคับบัญชาได้ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) ถ้าปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ

(๒) เสนอความเห็นเป็นหนังสือทันที

(๓) ให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น

(๔) แต่ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้เพื่อให้คำสั่งนั้นมีความรอบคอบ ชัดเจน และเป็นการคุ้มครองผู้รักษาประโยชน์ของทางราชการ

“ข้อ ๒ (๗) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้”

“อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ” หมายถึง ต้องอุทิศหรือสละเวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ รวมทั้งเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีที่ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็นต้องใช้ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลา

“ละทิ้งหน้าที่ราชการ” หมายถึง ไม่อยู่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ซึ่งได้แก่การไม่มายังสถานที่ราชการเพื่อปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ปฏิบัติ รวมทั้งการมายังสถานที่ราชการแล้วไม่อยู่ปฏิบัติงาน ละทิ้งไปไม่อยู่ในสถานที่ที่ควรอยู่

“ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ” หมายถึง มาอยู่ในสถานที่ราชการ แต่ไม่สนใจเป็นธุระ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ปล่อยให้งานค้างคั่ง

“ข้อ ๒ (๘) ต้องรักษาความลับของทางราชการ”

“ความลับ” หมายถึง เรื่องราวที่ไม่พึงเปิดเผย

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดชั้นความลับของทางราชการไว้ ๓ ชั้น คือ ลับที่สุด (Top Secret)^๒ ลับมาก (Secret)^๓ และลับ (Confidential)^๔

ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดได้ทราบความลับของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นการทราบมาโดยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หรือโดยทางอื่นใด และไม่ว่าผู้นั้นจะมีหรือไม่มีหน้าที่ราชการเกี่ยวกับเรื่องนั้นก็ตาม ผู้นั้นต้องรักษาความลับนั้นไว้โดยไม่เปิดเผยให้ผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ

^๒ ข้อ ๑๓ ลับที่สุด หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

^๓ ข้อ ๑๔ ลับมาก หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

^๔ ข้อ ๑๕ ลับ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ

“ข้อ ๒ (๙) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ”

การจะเป็นความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ต้องเป็นการ

(๑) ไม่รักษาความสุภาพเรียบร้อยระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

(๒) ไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

(๓) ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติราชการ

ผู้ร่วมปฏิบัติงาน หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างในส่วนราชการสังกัดรัฐสภา และมีหมายรวมถึงข้าราชการอื่นที่ต้องติดต่อประสานงานราชการด้วย

“ข้อ ๒ (๑๐) ต้องต้อนรับ และให้ความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาและประชาชนผู้ติดต่อราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย”

การจะเป็นความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ต้องเป็นการ

(๑) ไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาและประชาชน

(๒) กระทำแก่สมาชิกรัฐสภา คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือกระทำแก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

ความหมายของคำว่า “ประชาชน” นอกจากจะมีความหมายว่าประชาชนทั่วไปแล้ว ยังให้หมายรวมถึงผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการด้วย

เนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานของข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ต้องปฏิบัติงานบริการแก่สมาชิกรัฐสภาโดยตรง จึงต้องกำหนดข้อปฏิบัติที่ต้องปฏิบัติต่อสมาชิกรัฐสภาไว้แตกต่างจากวินัยของข้าราชการพลเรือนสามัญ จึงกำหนดข้อปฏิบัติต่อสมาชิกและประชาชนที่มาติดต่อไว้ในข้อเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติต่อสมาชิกรัฐสภาและประชาชนต้องปฏิบัติอย่างเดียวกัน

การต้อนรับและให้ความสะดวกนั้น ได้ขยายความไว้ตอนท้ายความว่า “ต้องไม่ชักช้าและด้วยความสุภาพเรียบร้อย” จึงถือว่ามีความหมายครอบคลุมความว่า “ให้เป็นธรรม” ซึ่งหมายถึง การให้บริการตามลำดับก่อนหลังอยู่แล้ว จึงไม่ได้กำหนดไว้ทำนองเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญ และสำหรับถ้อยคำว่า “ให้การสงเคราะห์” เนื่องจากการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เกี่ยวกับงานประชุมและบริการอื่น ๆ ที่ต้องบริการตลอดระยะเวลาประชุม ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการปฏิบัติราชการโดยปกติและไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการดูแลทุกข์สุขของประชาชน จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ทำนองเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญอีก

“ข้อ ๒ (๑๑) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ”

กำหนดไว้เพื่อให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งต้องปฏิบัติราชการกับสมาชิกรัฐสภายังตัวเป็นกลางทางการเมือง ทั้งนี้ เพื่อจะได้ปฏิบัติราชการได้สำเร็จลงด้วยดี ไม่หวั่นไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และไม่ฝักใฝ่ต่อการเมือง

“ข้อ ๒ (๑๒) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว”

ความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ มีแนวทางในการพิจารณาว่าการกระทำใดจะถือเป็นความผิดฐานประพฤติชั่ว ดังนี้

(๑) เกียรติของข้าราชการรัฐสภาสามัญ กล่าวคือ จะพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่

(๒) ความรู้สึกของสังคม คือ พิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ทำให้สังคมรู้สึกรังเกียจหรือไม่ โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนหรือของข้าราชการทั่วไป ความรู้สึกของสังคมนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยได้

(๓) เจตนาในการกระทำ (มีจิตสำนึกในการกระทำ) พิจารณาเจตนาที่แท้จริงในการกระทำว่าเป็นการกระทำที่เกิดจากความชั่วในจิตใจหรือไม่

“ข้อ ๓ ข้าราชการรัฐสภาสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละข้อ ดังนี้

ข้อ ๓ (๑) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย”

ความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ขอนี้มีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) มีการรายงาน การรายงาน หมายถึง การบอกเรื่องราวที่ไปทำ ไปรู้ หรือไปเห็นมา อาจเป็นการรายงานด้วยวาจา หรือหนังสือ หรือวิธีอื่นใด และจะเป็นการรายงานเพื่อพิจารณา วินิจฉัย ขออนุญาต ขออนุมัติ หรือเพื่อทราบ ก็เป็นการรายงานทั้งสิ้น

(๒) รายงานเป็นเท็จ คือ รายงานที่ไม่เป็นความจริง และผู้รายงานรู้อยู่แล้วว่ารายงานนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไม่เป็นความจริง นอกจากนี้การรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องแจ้ง ก็ถือว่าเป็นการรายงานเท็จอีกด้วย

อย่างไรจะถือว่าเป็นการรายงานโดยปกปิดข้อความที่ควรต้องแจ้งเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ของการรายงานประกอบกับข้อความที่ปกปิดไว้นั้น เช่น ถ้าแจ้งข้อความนั้นไว้ในรายงานด้วยแล้ว อาจจะทำให้ผลการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

(๓) รายงานต่อผู้บังคับบัญชา คือ เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ซึ่งได้กล่าวมาแล้วใน ข้อ ๒ (๖)

“ข้อ ๓ (๒) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว”

ความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ขอนี้มีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) มีหน้าที่ราชการ

(๒) การปฏิบัติราชการนั้นเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

แต่มีข้อยกเว้น กรณีที่การปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน แต่ไม่เป็นความผิดวินัย ตามมาตรานี้จะต้องเข้าลักษณะกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ

(๒) ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

“ข้อ ๓ (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น”

ความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ คือ ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการกระทำการหาผลประโยชน์ ไม่ว่าจะกระทำเองหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ

“ข้อ ๓ (๔) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ”

ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ หมายถึง ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวัง พลังพลอหลงลืม ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือในเรื่องที่มีหน้าที่ราชการ จะต้องปฏิบัติโดยไม่มีเจตนาที่จะให้เกิดความเสียหาย การประมาทเลินเล่อนี้มีได้ทั้งลักษณะที่เป็นการกระทำและละเว้นการกระทำ และเป็นความผิดวินัยทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผลของความเสียหายที่ทางราชการได้รับ

ทั้งนี้ กำหนดเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญจะต้องใช้ความระมัดระวังซึ่งผู้มีหน้าที่รับผิดชอบนั้น จะต้องทำตามระดับตำแหน่งของตนสำหรับพฤติการณ์นั้น เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ทางราชการ

“ข้อ ๓ (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน”

องค์ประกอบของความผิดตามกฎหมาย ก.ร. ข้อนี้ คือ

(๑) กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์

หมายถึง ต้องเป็นเรื่องการหาผลประโยชน์โดยกระทำด้วยตนเอง หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ

(๒) อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

(๒.๑) อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม

ข้อนี้เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ราชการที่กระทำ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นว่า มีอำนาจหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นอย่างไร และเป็นการหาผลประโยชน์ในเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการ ก็ย่อมทำให้บุคคลทั่วไปรู้สึกได้ว่าผู้นั้นอาจกระทำไปโดยไม่เที่ยงธรรม ลำเอียงหรือเข้าข้างตนเอง หรือผู้ที่ตนยอมให้กระทำการหาผลประโยชน์ได้ ก็ต้องด้วยองค์ประกอบข้อนี้ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้เกิดความไม่เที่ยงธรรม หรือปฏิบัติด้วยความลำเอียงเกิดขึ้นแล้ว

(๒.๒) อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ หมายถึง ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญตามตำแหน่งหน้าที่ราชการ ข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ อยู่ในฐานะที่จะต้องประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเคารพนับถือเลื่อมใสศรัทธาในหน้าที่ราชการและวงศ์ชมทั่วไป ตามตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งแต่ละตำแหน่งหน้าที่อาจอยู่ในฐานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันได้^๕

^๕ สำนักงานข้าราชการพลเรือน, คู่มือการดำเนินการทางวินัย, พุทธศักราช ๒๕๔๙, น. ๓๗.

การที่จะพิจารณาว่า การหาผลประโยชน์ใดอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือไม่ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญที่กระทำ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นว่าดำรงอยู่ในฐานะอย่างไร เป็นราย ๆ ไป และตามความรู้สึกของสังคมในวงการทั่วไป ตลอดจนวงราชการเองว่ามีความรู้สึกเกรงเกียจต่อการที่ข้าราชการผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น ๆ กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์นั้นหรือไม่

“ข้อ ๓ (๖) ต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง”

กฎ ก.ร. ข้อนี้ มีความมุ่งหมายให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญวางตัวเป็นกลางทางการเมือง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานของราชการได้สำเร็จลงด้วยดี ไม่หวั่นไหวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และสามารถเข้ากับพรรคการเมืองพรรคต่าง ๆ ได้ทุกพรรคการเมืองโดยไม่เกิดอุปสรรคอันจะทำให้ราชการได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งต้องปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกรัฐสภา ยิ่งต้องมีความระมัดระวังไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามนี้เป็นพิเศษ

“ข้อ ๓ (๗) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท”

กำหนดห้ามข้าราชการรัฐสภาสามัญดำรงตำแหน่งในลักษณะที่ต้องเข้าไปบริหารจัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เพื่อมิให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญใช้เวลาราชการไปประกอบธุรกิจ จึงห้ามดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่จัดการงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ซึ่งอาจเป็นตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันด้วย และไม่ห้ามในกรณีมีตำแหน่งในมูลนิธิ

การพิจารณาว่าตำแหน่งใดมีลักษณะงานคล้ายคลึงกันกับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป ว่าตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น กรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการ มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือไม่ ถ้าคล้ายคลึงกันก็ย่อมต้องห้าม และที่บัญญัติเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยการใช้ชื่อให้ผิดเพี้ยนหรือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ การเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท หรือเป็นผู้มีหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน โดยมิได้เข้าไปจัดการงานในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ไม่เป็นการต้องห้ามตามข้อนี้

“ข้อ ๓ (๘) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ”

ข้อนี้เป็นข้อกำหนดวินัยให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญประพฤติปฏิบัติต่อข้าราชการด้วยกัน คือ ไม่กระทำการใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่ความสงบเรียบร้อย ความร่วมมือร่วมใจและประสานงานกัน ยังผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

“ข้อ ๓ (๙) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔” กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

“ข้อ ๔ ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้
ต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ
โดยผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอมด้วยต่อการกระทำนั้น หรือทำให้ผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ ถือว่า
เป็นการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามข้อ ๓ (๙)”

(๑) กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ
การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

(๒) กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย
พูดหยอกล้อ พูดหยาบคาย เป็นต้น

(๓) กระทำการด้วยอาภักิริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม
การทำสัญญาณ หรือสัญลักษณ์ใด ๆ เป็นต้น

(๔) การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามก
อนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

(๕) การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือ
เดือดร้อนรำคาญ”

ความผิดวินัยตามกฎหมาย ก.ร. ข้อ ๔ นี้ เป็นหลักการเดียวกับ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการ
อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓^๖ โดยลักษณะของการล่วงละเมิดทางเพศ
ตามกฎหมาย ก.ร. ข้อ ๔ คือ เป็นการกระทำตามข้อใดข้อหนึ่งตาม (๑) – (๕)

การล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศ เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเป็นการ
ละเมิดสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของบุคคล ปัญหาการล่วงละเมิดและการคุกคามทางเพศในหน่วยงานราชการ
ไม่ว่าจะเป็นการกระทำระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือระหว่างข้าราชการด้วยกัน
มักปรากฏการร้องเรียนพฤติกรรมในทางเพศที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการอยู่เสมอ ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๑ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้บัญญัติให้การล่วงละเมิด
หรือคุกคามทางเพศเป็นความผิดวินัยไว้โดยเฉพาะแต่อย่างใด แต่เมื่อมีผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้ มักจะ
ถูกจัดเป็นความผิดฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว^๗

ความหมายและลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

กฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติของ “การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” ไว้โดยตรง
แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาจากกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ
พ.ศ. ๒๕๕๓ จะเห็นได้ว่าเป็นการมุ่งบัญญัติถึง “ลักษณะของการกระทำ” ที่เข้าข่ายเป็นความผิด
ไว้อย่างกว้าง มิได้ให้นิยามแก่ถ้อยคำแต่อย่างใด เนื่องจากหากบัญญัตินิยามของคำดังกล่าวไว้ชัดเจนตายตัว
อาจทำให้ไม่สามารถปรับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติได้ยืดหยุ่นเท่าที่ควร เมื่อคำนึงถึงข้อที่ว่ากระทำความผิดกรณีนี้

^๖ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓

^๗ สำนักงาน ก.พ. , คำอธิบายกฎ ก.พ. และระเบียบ ก.พ. ที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงาน ก.พ. , ๒๕๕๖), น. ๒.

ต้องดูจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมเป็นกรณี ๆ ไปเป็นสำคัญด้วย^๘ แต่ก็ได้มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จึงพอจะกล่าวถึงนิยามอย่างกว้างของ “การล่วงละเมิดทางเพศ” และ “การคุกคามทางเพศ” ได้ ดังนี้

“ล่วงละเมิดทางเพศ”^๙ หมายความว่า พฤติกรรมการล่วงเกินส่อไปในทางเพศอันไม่พึงประสงค์หรือไม่พึงปรารถนา หรือพฤติกรรมที่แสดงอาการเกินสมควรต่อผู้อื่น โดยล่วงจาริตประเพณีหรือจรรยาบรรณ เพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับการสัมผัสทางกายหรือได้รับการสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์หรือความแตกต่างระหว่างเพศ รวมถึงพฤติกรรมอื่นซึ่งเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์หรือความแตกต่างระหว่างเพศ ที่ส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีของบุคคลในการทำงาน ไม่ว่าจะแสดงออกทางกาย วาจา หรือท่าทาง โดยผู้กระทำความผิดจะเอาเปรียบ แสวงหาประโยชน์ หรือสนองกามารมณ์แห่งตน และผู้ถูกกระทำไม่ยินยอมให้กระทำหรือจำยอมให้กระทำด้วยความไม่เต็มใจหรือไม่พอใจต่อการกระทำนั้น

“การคุกคามทางเพศ”^{๑๐} หมายความว่า การกระทำหรือการเรียกร้องใด ๆ ทางเพศอันไม่เป็นที่พึงประสงค์หรือไม่พึงปรารถนา ไม่ว่าจะกระทำโดยทางกาย วาจา หรืออากัปกริยาท่าทางอย่างไร ๆ

ลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศอาจกระทำได้โดยทางกาย ทางวาจา หรืออากัปกริยาท่าทาง

การกระทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่จะถือเป็นความผิดวินัยอาจเกิดขึ้นในสถานที่ทำงานหรือนอกสถานที่ทำงานก็ได้ เช่น การเดินทางไปสัมมนา คูงาน ทั้งในและต่างประเทศ

ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศอาจเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการด้วยกัน จึงจะเป็นความผิดวินัยในกรณีนี้

ไม่แบ่งแยกว่ากระทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างเพศที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพศเดียวกันกระทำต่อกันก็ได้

อนึ่ง หากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ แต่มีความร้ายแรงเกินกว่าพฤติการณ์ตามข้อ ๔ นี้ อาจถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๖ (๔) “กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง” หรือข้อ ๖ (๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

มีข้อสังเกตว่า ข้าราชการรัฐสภาสามัญที่เป็นผู้กระทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ จะต้องกระทำประการหนึ่งประการใดใน ๕ ประการ ต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติงานเท่านั้น หากทำกับประชาชนทั่วไปหรือผู้มาติดต่อราชการ จะไม่เป็นความผิดวินัยฐานกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามข้อ ๔ นี้ แต่จะเป็นความผิดวินัยฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่ว ตามข้อ ๒ (๑๒) หรือฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรงตามข้อ ๖ (๔) สำหรับการกระทำต่อผู้ร่วมปฏิบัติงาน

^๘ เฟื่องอ้าง, น. ๖.

^๙ พนิดา โรจนรัตน์ชัย, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในหน่วยงานราชการ”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๓), น. ๓๓.

^{๑๐} สำนักงาน ก.พ., เรื่องเดิม, น. ๗.

คือการกระทำต่อบุคคลต่าง ๆ เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ นักศึกษาที่มาฝึกงาน เป็นต้น อีกทั้ง กฎ ก.ร. ข้อนี้นี้ไม่ได้กำหนดว่าผู้ถูกระทำจะต้องเป็นเพศใด ดังนั้น หากข้าราชการรัฐสภาสามัญหญิงกระทำต่อชาย หรือข้าราชการรัฐสภาสามัญชายกระทำต่อข้าราชการชายด้วยกัน หากการกระทำนั้นมีลักษณะ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศแล้ว ก็มีความผิดฐานนี้ได้

นอกจากนี้ ข้าราชการรัฐสภาสามัญที่ทำการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศใน ๕ ลักษณะ ดังกล่าว ถ้าได้กระทำต่อข้าราชการหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยการกระทำนั้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใดและผู้ที่ถูกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำหรือทำให้ผู้ถูกระทำเดือดร้อนรำคาญ ก็ถือว่าเป็นการล่วงละเมิดหรือ คุกคามทางเพศตามข้อนี้แล้ว

“ข้อ ๓ (๑๐) ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม สมาชิกรัฐสภาและประชาชนผู้มาติดต่อ ราชการ”

ข้อกำหนดข้อนี้เป็นข้อกำหนดวินัยให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญประพฤติปฏิบัติต่อสมาชิก รัฐสภาและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ โดยไม่ดูหมิ่น เหยียดหยามต่อบุคคลดังกล่าวผู้มาติดต่อราชการ

“ข้อ ๕ ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย”

กฎ ก.ร. ข้อ ๕ นี้ เป็นการกำหนดว่าหากข้าราชการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้าม ตามข้อ ๓ เป็นผู้กระทำผิดวินัย ต้องได้รับโทษทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๓

“ข้อ ๖ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

กฎ ก.ร. ข้อ ๖ นี้ ได้กำหนดการกระทำผิดวินัยในลักษณะต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละลักษณะ ดังนี้

“(๑) การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต”

องค์ประกอบความผิดในข้อนี้มี ๓ ประการ คือ

(๑) มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ ความหมายของหน้าที่ราชการให้ดูจากองค์ประกอบ ความผิดวินัยตาม ข้อ ๒ (๒) ซึ่งได้อธิบายไว้แล้ว

โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่รวมถึงการปฏิบัติในการใช้สิทธิขอเบิกจ่ายเงิน ที่ทางราชการให้สิทธิเบิกได้ เช่น เงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางไปราชการ หรือเงินสวัสดิการต่าง ๆ ส่วนละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติแต่ไม่ปฏิบัติหรืองดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ โดยจงใจหรือเจตนาไม่ปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นเรื่องพลั้งเผลอ หลงลืม หรือเข้าใจผิด

(๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ คือ ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของ ทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา แบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือตามธรรมเนียมคลองธรรม กล่าวคือ ไม่เป็นไปตามทางที่ถูกที่ควร และหมายรวมถึง การเรียกค่าตอบแทนโดยมิชอบในการปฏิบัติ หรือเพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ราชการ แม้เนื้อหาการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไปโดยถูกต้อง

การพิจารณาว่าเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

(๑) ความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือตีราคาเป็นเงินได้ คำนึงถึงความมากน้อยตามค่าของเงินเป็นสำคัญ เช่น เสียหาย ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นได้ว่าเสียหายร้ายแรง ทั้งนี้ ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้ดุลพินิจได้ตามควรแก่กรณี

(๒) ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินได้ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ โดยคำนึงว่าเป็นกรณีที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์ส่วนรวมของทางราชการหรือต่อการบริหารราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ เช่น เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีทำการรับจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการรับจ่าย บัญชีการเงินไม่ทำให้เป็นปัจจุบันเป็นเวลานาน ทำให้บัญชีและการเงินสับสนจนไม่อาจตรวจสอบได้ ไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่าเงินของทางราชการได้ขาดหายไปหรือไม่ เช่นนี้ ถือว่าเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้เสียหายแก่ระบบการเงินและบัญชีของทางราชการอย่างร้ายแรง เป็นต้น

(๓) การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

โดยทุจริต หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น^{๑๑} ประโยชน์ที่มิควรได้นี้ อาจเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สิน หรือประโยชน์ที่ไม่ใช่ทรัพย์สินก็ได้

กรณีที่จะเป็นความผิดตามข้อนี้ ต้องเป็นการกระทำในหน้าที่ราชการ ดังนั้น กรณีที่ข้าราชการทุจริตทำรายงานการเดินทางไปราชการเป็นเท็จ โดยเจตนาเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางโดยไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิที่จะเบิกได้ เป็นเรื่องการทุจริตในการใช้สิทธิโดยฉ้อโกงเงินของรัฐ ไม่ใช่ทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่เป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ^{๑๒} แต่เป็นความผิดฐานประพฤติดังร้ายแรง

“(๒) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง”

องค์ประกอบความผิดตามข้อนี้ มี ๓ ข้อ คือ

(๑) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ไม่จำกัดเงื่อนไขเวลา

(๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร พิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ว่าพฤติการณ์ของการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนั้น มีสาเหตุอย่างไร และเป็นสาเหตุที่มีเหตุผลความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องกระทำผิดหรือไม่ เหตุผลเกี่ยวกับธุระส่วนตัวโดยปกติแล้วไม่อาจรับฟังได้

(๓) เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หมายถึง ได้มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ราชการอย่างร้ายแรง และความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากเหตุที่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

การพิจารณาว่าเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

(๑) ความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือตีราคาเป็นเงินได้ คำนึงถึงความมากน้อยตามค่าของเงินเป็นสำคัญ เช่น เสียหาย ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นได้ว่าเสียหายร้ายแรง ทั้งนี้ ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้ดุลพินิจได้ตามควรแก่กรณี

^{๑๑} ประมวลกฎหมายอาญา

^{๑๒} ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖) ธันวาคม ๒๕๐๖.

(๒) ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินได้ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ โดยคำนึงว่าเป็นกรณีที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพจน์ส่วนรวมของทางราชการ หรือต่อการบริหารราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ เช่น เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีทำการรับจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการรับจ่าย บัญชีการเงินไม่ทำให้เป็นปัจจุบันเป็นเวลานาน ทำให้บัญชีและการเงินสับสนจนไม่อาจตรวจสอบได้ ไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่าเงินของทางราชการได้ขาดหายไปหรือไม่ เช่นนี้ ถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เสียหายแก่ระบบการเงินและบัญชีของทางราชการอย่างร้ายแรง เป็นต้น

“(๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีเหตุการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ”

ความผิดตามกฎ ก.ร. ข้อนี มีองค์ประกอบความผิด ๒ ข้อ คือ

(๑) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน

หมายถึง การละทิ้งหน้าที่ราชการต่อเนื่องโดยไม่ได้ออกมาหรือไม่ได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเลยติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน

การมาลงชื่อลงเวลาเพื่อที่จะให้เป็นหลักฐานว่าได้มาปฏิบัติราชการและละทิ้งหน้าที่ไปโดยไม่ได้ปฏิบัติราชการเลยทั้งวัน ถือได้ว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการเต็มวัน

การนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการในกรณีมีวันหยุดราชการอยู่ในช่วงกลางของเวลา ต้องนับวันหยุดราชการนั้นเป็นวันละทิ้งหน้าที่ติดต่อในคราวเดียวกันด้วย^{๓๓} แต่ถ้าวันหยุดราชการอยู่ก่อนเวลาเริ่มละทิ้งหน้าที่ หรืออยู่ถัดเวลาสิ้นสุดที่ละทิ้งหน้าที่ไม่นับวันหยุดราชการนั้นเป็นวันละทิ้งหน้าที่ราชการ

(๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีเหตุการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มีหลักการพิจารณาดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

โดยมีเหตุการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ในการละทิ้งหน้าที่ว่ามีเจตนา หรือจงใจฝ่าฝืนระเบียบของทางราชการเกี่ยวกับการหยุดราชการหรือการลาหรือไม่ การละทิ้งหน้าที่เนื่องจากต้องหลบเจ้าหน้าที่ หรือหลบหนีคดีอาญา หรือหลบหนีคดีครูเนื่องจากคาดหวังว่าจะมีผู้ติดตามปองร้าย สาเหตุเหล่านี้เป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่อาจนำมาอ้างเป็นเหตุอันสมควร

การละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้ว เห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีเหตุการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ถือว่าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะสั่งลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้ ตามกฎ ก.ร. ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ขอบปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี ได้มีการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓ เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี ได้ปรับปรุงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนจากคำว่า

^{๓๓} หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๑๐๐๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ เรื่อง ทหารหรือบุคลากรนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการ

“ละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร” เป็น “ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย” ดังนั้น กรณีที่จะเข้าหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จะต้องได้ความว่าข้าราชการผู้นั้นไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย

“(๔) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”

พฤติกรรมอันได้ชื่อว่า “ผู้ประพฤติชั่ว” เป็นการกล่าวไว้อย่างกว้าง เพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่อาจกล่าวเป็นกรณี ๆ ไว้อย่างชัดเจน และนอกจากนั้น พฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นความรู้สึกของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง จึงไม่ควรกำหนดกรณีความผิดไว้อย่างชัดเจนเป็นกรณี ๆ ไป อาจจะไม่ครอบคลุมทุกกรณี

องค์ประกอบความผิดฐานนี้เช่นเดียวกับความผิดฐานประพฤติชั่วตามข้อ ๒ (๑๒) แต่ความร้ายแรงแห่งกรณีมากกว่าถึงขนาดซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอย่างร้ายแรงหรือสังคมรังเกียจอย่างร้ายแรงก็เป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ตัวอย่างความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เช่น กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้ออื่น นำมาปรับบทเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ด้วย กรณีเดียวเป็นความผิดหลายบท เช่น ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงด้วย กรณีเล่นการพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาดพนันเอาทรัพย์สินกัน หมายถึงการพนันตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ ระวังโทษถึงปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ^{๑๔} ซึ่งถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นต้น

“(๕) ดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายสมาชิกรัฐสภาหรือประชาชนผู้ติดต่อกับราชการอย่างร้ายแรง”

องค์ประกอบความผิดจะเหมือนดังที่ได้กล่าวมาแล้วใน ข้อ ๓ (๑๐) แต่มีองค์ประกอบเพิ่มเติมคือ ต้องเป็นการดุหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายสมาชิกรัฐสภาหรือประชาชนผู้ติดต่อกับราชการอย่างร้ายแรง ซึ่งต้องพิจารณาพฤติการณ์เป็นราย ๆ ไป

“(๖) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

การได้รับโทษจำคุกตามข้อนี้ หมายความว่าคดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษาให้จำคุกโดยไม่รอการลงโทษ หรือยกโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษสถานอื่น และหมายความรวมถึงกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก โดยอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย เนื่องจากจำเลยหลบหนีด้วย

“(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง”

^{๑๔} หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลากกินรวบและการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการลงโทษข้าราชการเล่นการพนันและเสพสุรา

ข้อนี้เป็นการกำหนดไว้สำหรับกรณีอื่น ๆ ซึ่งหากข้าราชการรัฐสภาสามัญไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๓ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กฎ ก.ร. ข้อนี้ก็กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงด้วย เช่นกัน

บทที่ ๒

การดำเนินการทางวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๗๐ กำหนดให้หลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวน ในกรณีที่เป็นการความผิดวินัยที่ปรากฏชัดแจ้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. มาตรา ๗๑ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ จะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในสถานโทษและอัตราโทษใดได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. มาตรา ๗๖ กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน การให้กลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการ และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนหรือพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. และ มาตรา ๗๘ กำหนดให้เมื่อมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ คงโทษ หรือยกโทษ ให้ผู้สั่งมีคำสั่งใหม่ และในคำสั่งดังกล่าวให้สั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิม พร้อมทั้งระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ร. ดังนั้น ก.ร. จึงได้ออกกฎ ก.ร. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับดำเนินการทางวินัย

สาระสำคัญของกฎ ก.ร. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๗

๑. การดำเนินการเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำความผิดวินัย

(๑) เหตุแห่งการเริ่มกระบวนการทางวินัย มี ๒ กรณี (ข้อ ๒)

(๑.๑) กรณีมีการกล่าวหาว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย (ข้อ ๓)

ต้องทำเป็นหนังสือ ดังนี้

- ระบุชื่อของผู้กล่าวหา และลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา
- ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอ

ให้ทราบว่าเป็นการกล่าวหาข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใด

- ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งการกระทำที่มีการกล่าวหาเพียงพอที่จะเข้าใจได้ หรือแสดงพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

ในกรณีที่เป็นการกล่าวหาด้วยวาจา ให้ผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับฟังการกล่าวหาจัดให้มีการทำบันทึกคำกล่าวหาที่มีรายละเอียดตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้กล่าวหาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(๑.๒) กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย (ข้อ ๔)

- มีการกล่าวหาที่ไม่ได้ระบุชื่อผู้กล่าวหา ไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหา แต่ระบุชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้นเพียงพอที่จะทราบว่าการกล่าวหาข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใด และข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์นั้นเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ หรือ

- มีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นที่น่าสงสัยว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

(๒) การพิจารณาดำเนินการ (ข้อ ๒)

ให้ผู้บังคับบัญชารายงานตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ทราบโดยเร็ว เพื่อพิจารณาดำเนินการ โดยให้ทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๒.๑) ชื่อผู้กล่าวหา (ถ้ามี)

(๒.๒) ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๒.๓) ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย

(๒.๔) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มี

โดยการรายงานตามหมวดนี้ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๖๕ และถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ผู้ใดละเลยไม่รายงานหรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณีกระทำผิดวินัยด้วย

๒. การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๒

เหตุในการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๒ มี ๒ กรณี (ข้อ ๕)

(๑) เมื่อได้รับรายงานจากผู้บังคับบัญชาตามหมวด ๑ ว่ามีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย

(๒) ความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ว่ามีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย

การพิจารณาดำเนินการ

ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (ข้อ ๕)

(๑) พิจารณาเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลความผิดทางวินัยหรือไม่ หรือ

(๒) สืบสวนหรือสั่งให้สืบสวน และพิจารณาว่ามีมูลความผิดทางวินัยหรือไม่ (อาจสืบสวนเองหรือให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องสืบสวนแล้วรายงานก็ได้)

เมื่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ รับรายงานแล้ว จะต้องรีบดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นแล้วแต่กรณี ว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ตามมาตรา ๖๖

ผลการพิจารณาดำเนินการของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒

(๑) เห็นว่ามีมูล (ข้อ ๖)

- มูลความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๗)
ให้ดำเนินการต่อในกรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามหมวด ๓

- มูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘)
ให้ดำเนินการต่อในกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามหมวด ๔

(๒) เห็นว่าไม่มีมูลความผิดวินัย ให้ยุติเรื่อง (ข้อ ๖)

กรณีที่ถือว่าไม่มีมูล อาจเป็นกรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ ๗)

- ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานไม่เพียงพอให้ทราบว่าเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย
- ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะทำให้เข้าใจได้ว่ามีการกระทำความผิดวินัย หรือไม่เพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้
- พฤติการณ์แห่งการกระทำที่ปรากฏนั้นไม่เป็นความผิดทางวินัย

๓. การดำเนินการกรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (มาตรา ๖๗)

เหตุในการดำเนินการ ปรากฏผลการสืบสวนหรือพิจารณาว่ามีมูลความผิดวินัย (ข้อ ๘)

การพิจารณาดำเนินการ (ข้อ ๙)

กรณีไม่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑)

(๑) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

(๒) ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ให้ถ้อยคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหา

(๓) ระยะเวลาดำเนินการ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่เห็นว่ามูลความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ขอขยายเวลาได้ตามความจำเป็นโดยให้แสดงผลไว้ด้วย) (ข้อ ๙)

(๔) การพิจารณาสั่งหรือดำเนินการ

- ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่องตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง โดยให้ทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๔
- ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดตามมาตรา ๗๑ และที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๓ โดยทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๕
- ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษจะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๗๑ ก็ได้ โดยทำเป็นคำสั่งงดโทษตามข้อ ๖๗
- ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการในกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามหมวด ๔ ต่อไป

กรณีมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔)

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (นำเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและการคัดค้านกรรมการสอบสวน กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างส่วนราชการสังกัดรัฐสภาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย

ร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๙ และที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖)

(๒) คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวน รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ รับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา แล้วเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน และทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๓) ระยะเวลาดำเนินการ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการรับทราบคำสั่ง (ขอขยายเวลาได้ตามความจำเป็นโดยให้แสดงเหตุผลไว้ด้วย) (ข้อ ๑๓)

การพิจารณาสั่งหรือดำเนินการ

กรณีเห็นว่ารายงานการสอบสวนหรือสำนวนการสอบสวนยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการใดไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

กรณีเห็นว่ารายงานการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนครบถ้วนถูกต้องแล้ว

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่องตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง โดยให้ทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๔

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดตามมาตรา ๗๑ และที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๓ โดยทำเป็นคำสั่งตามข้อ ๖๕

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๗๑ ก็ได้ โดยทำเป็นคำสั่งงดโทษตามข้อ ๖๗

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามหมวด ๔ ต่อไป

๔. การดำเนินการกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (มาตรา ๖๘)

เหตุในการดำเนินการ ปรากฏผลการสืบสวนหรือพิจารณาว่ามีมูลความผิดวินัย (ข้อ ๑๕)

ในกรณีที่เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการใหม่ โดยส่วนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงจะนำมาใช้ในการสอบสวนนี้หรือไม่เพียงใด ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวนที่จะแต่งตั้งขึ้นใหม่นี้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ไม่ใช้อำนาจในการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ในระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการได้เอง (มาตรา ๗๒ วรรคสอง)

การพิจารณาดำเนินการ

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๑) ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

- ส่วนราชการเดียวกัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๑๖)

- ส่วนราชการเดียวกัน แต่ตำแหน่งต่างกัน (ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง หรือวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับตำแหน่งประเภทและระดับอื่น) ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๑))

- ต่างส่วนราชการกัน และตำแหน่งระดับเดียวกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ทำความตกลงกันเพื่อกำหนดตัวผู้ที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๒) และข้อ ๑๖)

โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้น แต่ละส่วนราชการสังกัดรัฐสภาจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งแยกกัน แต่ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาทั้งสองต้องทำความตกลงกันเพื่อกำหนดตัวบุคคลชุดเดียวกันเป็นคณะกรรมการสอบสวน (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗)

- ต่างส่วนราชการกัน และตำแหน่งต่างกัน (ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง หรือวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับตำแหน่งประเภทและระดับอื่น) ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๒))

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙)

- ต้องแต่งตั้งจากข้าราชการรัฐสภาสามัญ ประกอบด้วย ๑) ประธานกรรมการ ๑ คน ๒) กรรมการอื่นอีกอย่างน้อย ๒ คน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ (กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นนิติกรหรือมีปริญญาทางกฎหมายหรือได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยหรือมีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย)

- กรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการจากข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองก็ได้

- คำสั่งแต่งตั้งต้องระบุชื่อและตำแหน่ง ประเภทและระดับตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ส่วนประธานกรรมการและกรรมการสอบสวน นั้น ให้ระบุเพียงชื่อของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้น แต่ในการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้น จะต้องแจ้งตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและตรวจสอบได้ว่าตำแหน่งประธานกรรมการสอบสวนขณะแต่งตั้งนั้นไม่ต่ำกว่าตำแหน่งและระดับตามที่ ก.ร. กำหนดไว้

การกำหนดตำแหน่งของประธานกรรมการให้ดำรงตำแหน่งตามที่ ก.ร. กำหนด ให้พิจารณาในขณะที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อรองรับในกรณีที่อยู่ในระหว่างการสอบสวนแล้วประธานกรรมการมีการเปลี่ยนตำแหน่งซึ่งอาจทำให้ตำแหน่งประธานกรรมการไม่เป็นไปตามที่ ก.ร. กำหนด เพื่อให้การสอบสวนที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการไม่เสียไป (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗)

- การเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ทำเป็นคำสั่งในการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ แม้จะตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการอย่างเดียวและไม่มีฐานะเป็นกรรมการสอบสวน แต่ก็ต้องมีการออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนด้วย ตามข้อ ๑๘ และต้องดำเนินการออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนตามแบบ วน ๐๒ ด้วย (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗)

(๓) หลักทั่วไปในการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๖๐)

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการสอบสวนโดยอนุโลม เว้นแต่ในการสอบปากคำตามข้อ ๓๗ และการประชุมเพื่อพิจารณาทำความเห็นตามข้อ ๕๑ จะดำเนินการโดยกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสองคนก็ได้

การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว (ข้อ ๒๐ (๑))

- ให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบ (ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุพร้อมพยานรู้เห็น) และมอบสำเนาคำสั่งให้ ๑ ฉบับ
- ถ้าแจ้งโดยตรงไม่ได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏหลักฐานของทางราชการ (ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด ๗ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบ ๑๕ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ)

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ประธานกรรมการโดยเร็วเพื่อเก็บไว้ในสำนวน และส่งสำเนาให้กรรมการสอบสวนทราบเป็นรายบุคคล (ข้อ ๒๐ (๒))

(๓) ส่งหลักฐานการรับทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งของผู้ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการ (ข้อ ๒๐ (๓))

การคัดค้านกรรมการสอบสวน (ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔)

(๑) กรรมการสอบสวนอาจถูกคัดค้านได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- เป็นผู้กล่าวหาตามข้อ ๓
- เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓

- เป็นญาติของผู้กล่าวหาตามข้อ ๓ คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางการสมรสนับได้เพียงสองชั้น
- เป็นผู้มิสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหาหรือกับคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา
- เป็นผู้มิประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดตามเรื่องที่กล่าวหา
- เป็นผู้มิเหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม

(๒) การดำเนินการคัดค้าน (ข้อ ๒๒)

- ทำเป็นหนังสือโดยแสดงข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านตามที่กำหนด
- ยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน ๗ วันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่ทราบว่ามิเหตุคัดค้าน
- ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาหนังสือคัดค้านว่าเป็นไปตามรูปแบบการคัดค้านหรือไม่

ถ้าเห็นว่าการคัดค้านเป็นไปตามเงื่อนไข ให้ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านไปให้ประธานกรรมการเพื่อทราบและเก็บรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ และให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านได้ชี้แจงเป็นหนังสือต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกคัดค้านได้ลงลายมือชื่อและวันที่ที่ได้รับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน (ในระหว่างนี้ผู้ถูกคัดค้านต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการสอบสวนตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น)

ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งไม่รับคำคัดค้านนั้นและแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบ โดยไม่ต้องส่งสำเนาหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการสอบสวนแต่อย่างใด (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

(๓) ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเนื้อหาของคำคัดค้าน (ข้อ ๒๓)

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรับฟังคำคัดค้านแล้ว เห็นว่า

- คำคัดค้านรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากหน้าที่ในการเป็นกรรมการสอบสวน (จะแต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้านก็ได้ แต่ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่า ๓ คนให้แต่งตั้งผู้อื่นให้เป็นกรรมการสอบสวนแทนผู้ถูกคัดค้าน)
- คำคัดค้านไม่อาจรับฟังได้ ให้สั่งยกคำคัดค้าน และมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านผู้ถูกคัดค้าน และประธานกรรมการทราบโดยเร็ว คำสั่งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

ทั้งนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาและสั่งการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับคำคัดค้าน ถ้าไม่ได้สั่งภายในกำหนด ให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการสอบสวนแทนต่อไป

(๔) กรณีกรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีกรณีอาจถูกคัดค้านได้ (ข้อ ๒๔)

- ให้แจ้งผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทราบ
- ให้นำการพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๒๓ มาใช้

บังคับ

การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน

(๑) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๗๔ และข้อ ๒๕)

ให้กรรมการสอบสวนในกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

- เรียกให้กระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
- เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
- ให้มีหน้าที่สอบสวนและพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ร. นี้
- ให้รวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา และจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้ง
- เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน

(๒) ระยะเวลาการสอบสวน (ข้อ ๕๓)

- ให้คณะกรรมการสอบสวนสอบสวนและจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรก
- กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนด ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายเวลาสอบสวนตามความจำเป็น ได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน และติดตามเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วด้วย (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีการอภิปรายกรณีการขอขยายเวลาการสอบสวน มี อ.ก.ร. บางท่านเสนอให้เพิ่มเวลาเป็นครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน เช่นเดียวกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ แต่เนื่องจากกระบวนการในการขอขยายเวลาในการสอบสวนตามกฎหมาย ก.พ. นั้นมีความแตกต่างกับส่วนราชการสังกัดรัฐสภา โดยตามกฎหมาย ก.พ. ถ้ามีการขยายเวลาจนทำให้การสอบสวนดำเนินการเกิน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้ง

แรก กำหนดให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงาน อ.ก.พ. กระทรวงที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ทราบ เพื่อติดตามเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป แต่การขอขยายเวลาสอบสวนของส่วนราชการ สังกัดรัฐสภาตามกฎหมาย ก.ร. เป็นอำนาจของผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนที่อาจขยายได้ครั้งละ ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยไม่จำกัดระยะเวลา ไม่จำกัดครั้ง และไม่จำกัดรายงานต่อ ก.ร. จึงเห็นควรให้กำหนด ระยะเวลาไว้ ๓๐ วันตามร่างที่เสนอ)

(๓) การจัดประชุมครั้งแรก (ข้อ ๒๖)

- ให้จัดการประชุมครั้งแรกภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าไม่อาจจัดได้ให้รายงานเหตุผลและความจำเป็นต่อผู้สั่งแต่งตั้ง
- ให้คณะกรรมการกำหนดประเด็นและวางแผนทางการสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

(๔) การดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อได้วางแผนทางการสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการ ดังนี้ (ข้อ ๒๗)

(๔.๑) รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๔.๑.๑) รวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน ไม่รับฟังแต่เพียงข้ออ้างหรือพยานหลักฐานของผู้กล่าวหา/ผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น (ข้อ ๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๔.๑.๒) ถ้ามีข้อเท็จจริงใดที่กล่าวอ้างหรือพาดพิงถึงบุคคล/เอกสาร/วัตถุใดที่จะเป็นประโยชน์แก่การสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการรวบรวมให้ครบถ้วน ถ้าไม่อาจเข้าถึงหรือได้มา ให้บันทึกเหตุอันไว้ด้วย (ข้อ ๒๘ วรรคสอง)

(๔.๑.๓) การสืบพยานบุคคล (ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน)

(๔.๑.๔) ให้สอบปากคำคราวละ ๑ คน (ข้อ ๒๙ วรรคหนึ่ง)

(๔.๑.๕) ต้องแจ้งให้พยานทราบว่าการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย (ข้อ ๒๙ วรรคหนึ่ง)

(๔.๑.๖) ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง (แต่ถ้ากึ่งหนึ่งมีมากกว่า ๓ คน ต้องมีไม่น้อยกว่า ๓ คนก็ได้) (ข้อ ๒๙ วรรคสอง)

(๔.๑.๗) ต้องทำบันทึกถ้อยคำ แล้วอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือให้อ่านเอง แล้วให้ลงลายมือชื่อในบันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐาน ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุที่ไม่ลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกถ้อยคำ และถ้าไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ข้อ ๓๐)

(๔.๑.๘) ห้ามบุคคลอื่นอยู่ในที่สอบปากคำ (ข้อ ๒๕) เว้นแต่ บุคคลดังต่อไปนี้ (ข้อ ๓๑)

- บุคคลซึ่งกรรมการสอบสวนที่ทำการสอบปากคำอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวนเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน หรือ

- เป็นทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกร้องซึ่งผู้ถูกร้องนำเข้ามาในการสอบปากคำผู้ถูกร้องตามจำนวนที่กรรมการสอบสวนทำการสอบปากคำเห็นสมควร

สิทธิในการนำบุคคลอื่น ทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการสอบปากคำนี้ เป็นสิทธิของผู้ถูกร้องเท่านั้น พยานบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกมาให้ถ้อยคำไม่มีสิทธิในการนำบุคคลอื่น ทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการให้ถ้อยคำแต่อย่างใด โดยสิทธิดังกล่าวเป็นไปทำนองเดียวกับมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า “ในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่ คู่กรณีมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองได้” แต่ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องจะขอให้บุคคลดังกล่าวเข้ามาในการสอบปากคำได้ตามจำนวนที่กรรมการสอบสวนทำการสอบปากคำเห็นสมควรเท่านั้น และในขณะเดียวกันกรรมการสอบสวนจะตัดสิทธิของผู้ถูกร้องตามข้อ ๓๑ โดยไม่อนุญาตให้ผู้ถูกร้องนำบุคคลอื่น ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกร้องซึ่งผู้ถูกร้องนำเข้ามาในการสอบปากคำไม่ได้ (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

(๔.๑.๙) ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง บังคับ หรือกระทำให้โดยมิชอบไม่ว่าด้วยประการใด เพื่อจงใจให้ผู้ถูกร้องหรือพยานให้ถ้อยคำอย่างใด (ข้อ ๓๒)

(๔.๑.๑๐) ในการสอบสวนให้ถามผู้ถูกร้องด้วยว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด โดยจะถามไปในคราวเดียวกันกับการเรียกมารับทราบข้อกล่าวหาได้ (ข้อ ๔๔) และถ้าผู้ถูกร้องรับสารภาพว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาใด ให้บันทึกการรับสารภาพตามข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ และคณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนในข้อกล่าวหาข้อใดก็ได้ (ข้อ ๔๕)

(๔.๑.๑๑) การสืบพยานเอกสารและพยานวัตถุ

- การนำเอกสาร/วัตถุ มาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้จัดให้มีการบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด (ข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง)

- การนำสืบพยานเอกสาร ให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้ (ข้อ ๓๓ วรรคสอง)/ แต่ถ้าต้นฉบับสูญหายหรือถูกทำลายหรือโดยประการอื่น จะให้นำสำเนาเอกสารหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้ (ข้อ ๓๓ วรรคสาม)

- กรณีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกร้องกระทำผิดหรือต้องรับผิดในเรื่องที่ถูกร้องหา ถ้าเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นประจักษ์ชัดว่าผู้ถูกร้องกระทำผิดตามข้อกล่าวหา จะนำเอาคำพิพากษานั้นมาเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาโดยไม่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานอื่นก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ทราบด้วย (ข้อ ๓๘)

(๔.๑.๑๒) การเรียกพยานมาสืบ

- เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน แต่ไม่มา/มาแต่ไม่ใช่แจ้งหรือให้ถ้อยคำ หรือคณะกรรมการสอบสวนไม่อาจเรียกมาได้ภายในเวลาอันควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนบุคคลนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนี้ไว้ในบันทึกประจำวันและในรายงานการสอบสวนด้วย (ข้อ ๓๔)

- กรณีคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนพยานบุคคลใดหรือการรวบรวมพยานเอกสาร/วัตถุใด จะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็นหรือพยานหลักฐานนั้นมีใช้สาระสำคัญ จะงดการสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนี้ไว้ในบันทึกประจำวันและในรายงานการสอบสวนด้วย (ข้อ ๓๕)

- กรณีการสอบสวน/รวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่ ให้รายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการในท้องที่นั้นสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานแทนก็ได้ โดยกำหนดประเด็นและข้อสำคัญที่ต้องสอบสวนไปให้ (ข้อ ๓๖)

(๔.๒) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

(๔.๒.๑) การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

- ให้ทำเป็นบันทึกเป็นสองฉบับ มีข้อความตรงกัน ให้ประธานกรรมการและกรรมการอีกอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อในบันทึกนั้น โดยระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยในกรณีใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยจะระบุชื่อพยานด้วยหรือไม่ก็ได้ รวมทั้งแจ้งให้ทราบสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ สิทธิที่จะแสดงพยานหลักฐาน หรือจะอ้างพยานหลักฐานเพื่อขอให้เรียกพยานหลักฐานนั้นมาได้ แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (ข้อ ๓๙)

- ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง)

กรณีผู้ถูกกล่าวหามาพบ (ข้อ ๔๐ วรรคสอง และวรรคสาม และข้อ ๔๑)

- ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งอธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหาแล้วมอบบันทึกให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ และอีก ๑ ฉบับเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน

ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึกเพื่อรับทราบข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังกล่าวไว้ในบันทึกนั้น (ให้ถือว่า

ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบตั้งแต่วันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวนแล้ว) และให้มอบบันทึกนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ และอีก ๑ ฉบับเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน (ถ้าไม่ยอมรับบันทึก ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ)

- เมื่อได้แจ้งข้อกล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบแล้ว ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวน หรือแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการก็ได้ (กรณีแจ้งทางไปรษณีย์ ถือว่าได้รับทราบตั้งแต่วันที่ครบกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ส่งไปรษณีย์)

- ในการสอบสวนให้ถามผู้ถูกกล่าวหาด้วยว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด โดยจะถามไปในคราวเดียวกันกับการเรียกมารับทราบข้อกล่าวหา ก็ได้ (ข้อ ๔๔) และถ้าผู้ถูกกล่าวหารับสารภาพว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาใด ให้บันทึกการรับสารภาพตามข้อกล่าวหา นั้นไว้เป็นหนังสือ และคณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนในข้อกล่าวหา นั้นก็ได้ (ข้อ ๔๕)

กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบ (ข้อ ๔๖)

- ให้ส่งบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาจำนวน ๑ ฉบับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ (ถือว่าได้รับทราบตั้งแต่วันที่ครบกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ส่งไปรษณีย์)

- คณะกรรมการสอบสวนจะส่งหนังสือกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและชี้แจงว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด ไปพร้อมกับบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่งก็ได้

(๔.๒.๒) การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเพิ่มเติม (ข้อ ๔๗)

- กรณีปรากฏพยานหลักฐานเพิ่มเติมหลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาในเรื่องที่สอบสวนแล้ว

- คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า

● พยานหลักฐานที่เพิ่มเติมนั้นมีน้ำหนักสนับสนุน ข้อกล่าวหา ให้แจ้งสรุปพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ถ้าคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานที่เพิ่มเติมไม่มีน้ำหนักสนับสนุนข้อกล่าวหา ก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่เพิ่มเติมให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแต่อย่างใด (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

● พยานหลักฐานเพิ่มเติมนั้นมีผลทำให้ ข้อกล่าวหาในเรื่องที่สอบสวนนั้นเปลี่ยนแปลงไปหรือต้องเพิ่มข้อกล่าวหา ให้กำหนดข้อกล่าวหาใหม่หรือกำหนดข้อกล่าวหาเพิ่มเติม แล้วแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

(๔.๓) ให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหา

(๔.๓.๑) การแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

กรณีผู้ถูกกล่าวหามาพบ

เมื่อได้แจ้งข้อกล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบแล้ว ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่มาพบคณะกรรมการสอบสวน หรือแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ก็ได้ (กรณีแจ้งทางไปรษณีย์ ถือว่าได้รับทราบตั้งแต่วันที่ครบกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ส่งไปรษณีย์) (ข้อ ๔๑)

กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบ

คณะกรรมการสอบสวนจะส่งหนังสือกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและชี้แจงว่าได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด ไปพร้อมกับบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ก็ได้ (ข้อ ๔๒ วรรคสอง)

(๔.๓.๒) กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามกำหนด

- ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการที่กำหนด โดยได้อ้างเหตุผลหรือความจำเป็น หรือในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ามีความจำเป็น จะกำหนดวัน เวลา สถานที่ หรือวิธีการเสียใหม่เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรมก็ได้ (ข้อ ๔๓)

- ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่คณะกรรมการสอบสวนจะเห็นควรดำเนินการเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม (ข้อ ๔๖)

(๔.๔) พิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่มีการสอบสวน

(๔.๔.๑) การพิจารณาทำความเข้าใจเบื้องต้น (ข้อ ๓๗)

- เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวนหรือไม่ (ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด)

- ถ้าเห็นว่าไม่ได้กระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวน ให้รายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

แต่ถ้าเห็นว่าจากข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมทั้งพยานหลักฐานที่รวบรวมได้เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวน ให้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

(๔.๔.๒) การพิจารณาทำความเข้าใจ (ข้อ ๕๑)

- เมื่อได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ได้ให้อีกโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหานำสืบแก้ข้อกล่าวหา และได้รวบรวมพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาได้แล้ว

- ให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน (การประชุมต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด)

- การพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพิจารณาจิตใจในเรื่องที่สอบสวนให้ครบทุกข้อกล่าวหาและทุกประเด็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องที่สอบสวนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยต้องพิจารณาให้ความด้วยว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญข้อใด ควรได้รับโทษสถานใด และมีเหตุอันควรลดหย่อนหรือไม่ เพียงใด

- กรณีที่เห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษเพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา ๘๓ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี ก็ให้ทำความเห็นเสนอไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย

- การพิจารณาในกรณีผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นด้วย (ข้อ ๔๘)

ถ้าเห็นว่ามีพยานหลักฐานที่ควรกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็วให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

● ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลในเรื่องอื่นด้วย ให้ยุติไม่ต้องดำเนินการเรื่องนั้น

● ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลในเรื่องอื่นด้วยให้ดำเนินการทางวินัยในเรื่องอื่นนั้นด้วย (ถ้าเรื่องอื่นนั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะแต่งตั้งให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมหรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาในเรื่องอื่นนั้นก็ได้)

- การพิจารณาในกรณีการสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการอื่นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่น (ข้อ ๔๙ และข้อ ๕๐)

● ถ้าพาดพิงไปถึงข้าราชการรัฐสภาสามัญ เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น หรือบุคคลอื่น ว่ามีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นด้วย ให้รายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็ว

● ในกรณีข้าราชการอื่นนั้นเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนผู้นั้น โดยจะแต่งตั้งให้คณะกรรมการสอบสวนคณะ

เดิมหรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ดำเนินการสอบสวนและพิจารณาก็ได้ (แต่ถ้าเป็นกรณีข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีตำแหน่งต่างกันหรือต่างส่วนราชการกัน ก็ให้ส่งเรื่องไปยังผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ ดำเนินการต่อไป) โดยพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนในเรื่องที่สอบสวนเดิม คณะกรรมการสอบสวนจะใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบและให้โอกาสผู้นั้นได้ใช้สิทธิตามกฎหมาย ก.ร. นี้แล้ว

กรณีการแต่งตั้งตามมาตรา ๖๙ ให้ผู้แต่งตั้งเป็นดังนี้

- ส่วนราชการเดียวกัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๑๖)

- ส่วนราชการเดียวกัน แต่ตำแหน่งต่างกัน (ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงหรือวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับตำแหน่งประเภทและระดับอื่น) ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาแล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๑))

- ต่างส่วนราชการกัน และตำแหน่งระดับเดียวกัน ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกัน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ทำความตกลงกันเพื่อกำหนดตัวผู้ที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๒) และข้อ ๑๖)

- ต่างส่วนราชการกัน และตำแหน่งต่างกัน (ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงหรือวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับตำแหน่งประเภทและระดับอื่น) ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๖๙ (๒))

- ในกรณีข้าราชการอื่นนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น หรือบุคคลอื่น ก็ให้ส่งเรื่องให้ต้นสังกัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หรือดำเนินคดีในทางแพ่งหรืออาญาแล้วแต่กรณี ต่อไป

(๔.๕) ทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๕๒)

(๔.๕.๑) ให้จัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมสำนวนการสอบสวน เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๔.๕.๒) รายงานการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- เรื่องที่สอบสวน
- ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ข้อกล่าวหา
- พยานหลักฐานที่สนับสนุนหรือหักล้างข้อกล่าวหา
- ประเด็นที่ต้องพิจารณา
- ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน

- ลายมือชื่อกรรมการสอบสวนทุกคน รวมทั้งให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในรายงานการสอบสวนหน้าอื่นด้วยทุกหน้า (กรณีกรรมการคนใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้ประธานกรรมการบันทึกเหตุจำเป็นไว้)

- กรณีที่กรรมการผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้แสดงชื่อและสรุปความเห็นแย้งของผู้นั้นไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย (ผู้มีความเห็นแย้งนั้นจะทำบันทึกรายละเอียดความเห็นแย้งและลงลายมือชื่อของตนแนบไว้กับรายงานการสอบสวนด้วยก็ได้)

การพิจารณาสั่งหรือดำเนินการของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้รับรายงานการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนแล้ว ให้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวน

(๑) เมื่อเห็นว่าการสอบสวนยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ก็ให้สั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๕๔)

(๑.๑) กรณีเห็นว่ายังไม่มี การแจ้งข้อกล่าวหาหรือการแจ้งข้อกล่าวหา ยังไม่ครบถ้วน ให้สั่งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาหรือแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนโดยเร็ว

(๑.๒) กรณีเห็นว่าควรรวบรวมข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม

(๑.๓) กรณีเห็นว่าการดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

(๒) เมื่อเห็นว่าการสอบสวนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้พิจารณาสั่งหรือดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๕๔)

(๒.๑) กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา ไม่ได้กระทำความผิด วินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่อง

(๒.๒) กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด วินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

(๒.๓) กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด วินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควร งดโทษจะงดโทษให้ โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา ๗๑ ก็ได้

(๒.๔) กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด วินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

โดยกรณีนี้จะมีข้อแตกต่างกับการดำเนินการข้าราชการพลเรือน เนื่องด้วยตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสำหรับกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างกัน หรือต่างกรมหรือต่างกระทรวงกันถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร่วมกัน เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติ

เป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น” ซึ่งแตกต่างกับมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่กำหนดว่า “ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี...” ซึ่งไม่ได้กำหนดให้ต้องเสนอต่อ ก.ร. พิจารณาก่อนมีคำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง การดำเนินการจึงมีความแตกต่างกัน (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

(๒.๕) กรณีเห็นว่าผลการสอบสวนยังไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษเพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหยาบความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ถ้าให้ผู้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรา ๘๓ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี ต่อไป

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ (๑) หรือ (๒) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้สั่งหรือดำเนินการแทน

(๓) กรณีผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเปลี่ยนแปลงไป (ข้อ ๕๖)

ในกรณีที่มีการย้าย การโอน หรือการเลื่อนผู้ถูกกล่าวหา อันมีผลทำให้ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเปลี่ยนแปลงไป

(๓.๑) ให้คณะกรรมการสอบสวนที่ได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้นดำเนินการต่อไปจนเสร็จ

(๓.๒) ให้ทำรายงานการสอบสวนเสนอไปพร้อมกับสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเดิม

(๓.๓) ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเดิมตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการ

- เห็นว่าไม่ถูกต้องครบถ้วน ก็ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขตามข้อ ๕๔

- เห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็ให้ส่งไปยังผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่พิจารณาสั่งหรือดำเนินการต่อไปตามข้อ ๕๕

(๓.๔) เมื่อผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่พิจารณาแล้ว เห็นว่า

- เห็นว่าไม่ถูกต้องครบถ้วน ก็ให้สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขตามข้อ ๕๔

- เห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็ให้สั่งหรือดำเนินการต่อไปตามข้อ ๕๕

การดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้อง (ข้อ ๕๗)

ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

(๒) การดำเนินการใดไม่ถูกต้อง (ข้อ ๕๘)

ให้เฉพาะการดำเนินการนั้นเสียไป และถ้าการดำเนินการนั้นเป็นสาระสำคัญที่ต้องดำเนินการหรือหากไม่ดำเนินการอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ให้แก้ไขหรือดำเนินการนั้นเสียใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

กรณีผู้ถูกกล่าวหาตายในระหว่างสอบสวน (ข้อ ๕๙)

(๑) ให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นเป็นอันยุติ

(๒) ให้คณะกรรมการสอบสวนและผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อไปเท่าที่สามารถจะกระทำได้ แล้วทำความเห็นเสนอต่อส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ต่อไป

วิธีพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ ๖๐)

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการสอบสวนโดยอนุโลม เว้นแต่องค์ประชุมกรรมการสอบสวนตามข้อ ๓๗ และข้อ ๕๑

การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ที่ถูกจากราชการไปแล้ว (มาตรา ๗๕)

ให้ดำเนินการได้ในกรณีข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น โดยต้องมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑.๑) กล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือ

(๑.๒) การกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ

(๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว โดยมีสาเหตุตาย

(๓) ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ

(๔) จะต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

(๕) ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้งดโทษ

๕. กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ แล้วแต่กรณี จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้ ตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง

กรณีที่ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

(๑) กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ (ข้อ ๖๑)

(๑.๑) รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ หรือ

(๑.๒) ให้ถ้อยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้สืบสวน ผู้สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ร. นี้

(๒) กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ (ข้อ ๖๒)

(๒.๑) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย (ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ได้ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ)

การสืบสวนนั้น ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ อาจดำเนินการสืบสวนได้หลายวิธี เช่น มอบหมายให้ข้าราชการผู้หนึ่งผู้ใดดำเนินการสืบสวน หรือจะตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสืบสวน นอกจากนี้ ผู้สืบสวนมิได้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ กล่าวคือ มิได้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีได้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่อย่างใด (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗)

(๒.๒) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๒.๓) รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๖๙ หรือ

(๒.๔) ให้ถ้อยคำรับสารภาพและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ หรือมีหนังสือรับสารภาพต่อผู้สืบสวน ผู้สอบสวน หรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ร. นี้

๖. อำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดเงินเดือน (ข้อ ๖๓)

เฉพาะกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น (ตามมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง)

ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ มีอำนาจสั่งลงโทษได้ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งลงโทษภาคทัณฑ์

(๒) สั่งลงโทษตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลา ๑ เดือน ๒ เดือน หรือ ๓ เดือน

(๓) สั่งลงโทษลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราโทษร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

๗. การสั่งยุติเรื่อง ลงโทษ หรืองดโทษ

(๑) ให้จัดทำเป็นคำสั่ง โดยให้ทำตามแบบตัวอย่างที่ ก.ร. กำหนด ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑.๑) คำสั่งยุติเรื่อง ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณา พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่ง (ข้อ ๖๔)

(๑.๒) คำสั่งลงโทษ ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ แสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง หรืออย่างไรร้ายแรงในกรณีใด ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ ข้อใด พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่ง (ข้อ ๖๕)

- ในกรณีความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ที่มีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ โดยโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยเท่านั้น (มาตรา ๗๑ วรรคสอง)

- ในกรณีความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ที่มีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก (มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง)

คำสั่งลงโทษปลดออก ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ (มาตรา ๗๒ วรรคสาม)

กรณีในคำสั่งลงโทษมีการระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงและร้ายแรงในคำสั่งเดียวกัน และได้ลงโทษวินัยอย่างไรร้ายแรง คือปลดออกหรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว หากต่อมาได้มีการพิจารณาลดโทษโดยเห็นว่าไม่เป็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงแต่เป็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงและให้กลับเข้ารับราชการ กรณีเช่นนี้จะสามารถลงโทษในความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงได้หรือไม่ อย่างไร ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็น อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ได้ชี้แจงว่า เคยมีกรณีของข้าราชการพลเรือนซึ่งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาความผิดวินัย ๓ ประเด็น อ.ก.พ. พิจารณาเฉพาะประเด็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ข้าราชการผู้ถูกลงโทษได้อุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ปรากฏว่า ก.พ.ค. เห็นว่าไม่เป็นความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง จึงให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไรร้ายแรง และความผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงอีก ๒ ประเด็นก็ไม่สามารถลงโทษได้ เพราะถือว่า อ.ก.พ. ได้พิจารณาประเด็นดังกล่าวแล้ว ซึ่งเป็นไปตามหลัก “บุคคลจะไม่ถูกพิจารณาคดีซ้ำสองในความผิดเดียว” แต่ในทางปฏิบัติของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาจะระบุทุกฐานความผิดในคำสั่งอยู่แล้ว (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗)

(๑.๓) คำสั่งงดโทษ กรณีความผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้ระบุว่าได้ให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือได้ว่ากล่าวตักเตือนแล้ว (มาตรา ๗๑ วรรคสาม และข้อ ๖๗)

(๑.๔) คำสั่งดโทษ สำหรับมีการสอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงผู้ที่ได้ออกจากราชการไปแล้ว ต่อมาเมื่อผลการสอบสวนพิจารณาเห็นว่ามีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (มาตรา ๗๕ วรรคสอง และข้อ ๖๘)

กรณีตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดกรณีต่าง ๆ ที่ให้อำนาจแก่ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาและดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้วได้ต่อไปเสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และความในวรรคสองได้บัญญัติว่า ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้ดโทษ (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

(๒) วันมีผลของคำสั่ง (ข้อ ๖๖)

(๒.๑) การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่ง

(๒.๒) การสั่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ให้สั่งให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่ง

(๒.๓) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ร. กำหนด

เป็นไปตามระเบียบ ก.ร. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งโดยหลักให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่กำหนดในคำสั่ง ซึ่งต้องไม่ก่อนวันที่ออกคำสั่ง (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง) และยกเว้น ในกรณีดังต่อไปนี้

- กรณีที่มีเหตุอันสมควรต้องสั่ง ก็ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ การสั่งดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งลงโทษนั้น (ข้อ ๘ วรรคสอง)

- กรณีที่ได้มีคำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ควรพักราชการหรือวันที่ต้องออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี (ข้อ ๙)

- กรณีที่กระทำความผิดวินัยเพราะเหตุละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสัปดาห์วันและไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีก ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น (ข้อ ๑๐)

- กรณีที่กระทำความผิดอาญาและได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันที่ควรรับโทษจำคุก หรือวันที่ถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันที่ต้องรับโทษจำคุก แล้วแต่กรณี (ข้อ ๑๑)

- กรณีที่กระทำความผิดอาญาและได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดหนักกว่าโทษจำคุก ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันที่ควรคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันที่ถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี (ข้อ ๑๑)

- กรณีเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษปลดออกเป็นไล่ออก หรือไล่ออกเป็นปลดออก ให้สิ่งให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกจากราชการตามคำสั่งเดิม แต่ถ้าจะต้องเปลี่ยนแปลงวันออกจากราชการด้วย ให้สิ่งลงโทษย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกจากราชการตามกรณีนั้น (ข้อ ๑๒)

- กรณีเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๔ เป็นลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้สิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามกรณีนั้น (ข้อ ๑๓)

- ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ได้ออกจากราชการไปก่อนแล้วเพราะกรณีอื่นหรือได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการ ให้สิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปถึงวันที่ออกจากราชการไปแล้วนั้น (ข้อ ๑๔)

- ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการไปก่อนแล้ว ให้สิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการย้อนหลังไปถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ หรือวันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมาย ก.ร. ออกตามมาตรา ๘๑ แล้วแต่กรณี (ข้อ ๑๕)

ทั้งนี้ การจ่ายเงินเดือนในกรณีการสิ่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก นั้น ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ (๒) โดยให้จ่ายได้ถึงวันก่อนวันที่ระบุในคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่ได้รับทราบคำสั่งและข้าราชการผู้นั้นยังคงรับราชการต่อมาให้จ่ายได้ถึงวันรับทราบคำสั่งหรือควรได้รับทราบคำสั่ง

(๓) การแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ถูกลงโทษทราบ (ข้อ ๖๙)

ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว

(๓.๑) ให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบ (ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุพร้อมพยานรู้เห็น) และมอบสำเนาคำสั่งให้ ๑ ฉบับ

(๓.๒) ถ้าแจ้งโดยตรงไม่ได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏหลักฐานของทางราชการ (ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด ๗ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบ ๑๕ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ)

(๔) ให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ไว้ในคำสั่ง

(๔.๑) กรณีคำสั่งลงโทษ โดยให้ระบุสิทธิในการอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ตามมาตรา ๘๗ ในคำสั่งนั้นด้วย (ข้อ ๖๕) ประกอบมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย หากมีการฝ่าฝืนไม่ระบุความดังกล่าวไว้ให้ทราบ ก็ให้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งครั้งใหม่ แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่า ๑ ปี ให้ขยายเป็น ๑ ปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

(๔.๒) กรณีคำสั่งงดโทษ ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๗ มิได้กำหนดให้ต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แต่อย่างใด

แต่อย่างไรก็ตามในกรณีมีคำสั่งงดโทษและมีเหตุที่จะดำเนินการร้องทุกข์ได้ ผู้ได้รับคำสั่งงดโทษก็สามารถร้องทุกข์ต่อ ก.ร. ได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบคำสั่งก็ได้

๘. การมีคำสั่งใหม่กรณีมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๑) ให้ยกเลิกคำสั่งเดิมแล้วสั่งใหม่ตามแบบตัวอย่างที่ ก.ร. กำหนด โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (ข้อ ๗๐ และข้อ ๗๑)

(๑.๑) อ้างถึงคำสั่งเดิมก่อนมีการเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๑.๒) อ้างถึงมติของ ก.ร. หรือคำวินิจฉัยขององค์กรตามกฎหมายอื่น ที่ให้เพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ แล้วแต่กรณี โดยแสดงสาระสำคัญโดยสรุปไว้ด้วย

ตัวอย่างคำวินิจฉัยขององค์กรอื่น เช่น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในทางปฏิบัติหากมีคำวินิจฉัยขององค์กรอื่นที่ให้ผลให้ต้องมีคำสั่งใหม่ตามข้อ ๗๑ นี้ก็นำเสนอคำวินิจฉัยดังกล่าวเสนอต่อ ก.ร. เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

(๑.๓) สั่งให้ยกเลิกคำสั่งเดิมตาม (๑) และมีคำสั่งใหม่ให้เป็นไปตาม (๒)

(๑.๔) ระบุวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว

(๒) กรณีที่ต้องมีคำสั่งใหม่

(๒.๑) กรณีคำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก (ข้อ ๗๒)

- ให้ออกคำสั่งลงโทษใหม่ในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง งดโทษ หรือ ยกโทษ
- ในคำสั่งใหม่นั้น ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ
- ให้สั่งให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.ร. กำหนดที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น
- ในกรณีที่ไมอาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ ให้แสดงเหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งด้วย และให้มีคำสั่งให้งดโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง ในกรณีดังนี้
 - พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
 - ตาย
 - ออกจากราชการเนื่องจากเหตุอื่น

(๒.๒) กรณีคำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๗๓)

ให้ออกคำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ งดโทษ หรือยกโทษ

(๓) วิธีดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้ว ดังต่อไปนี้

(๓.๑) กรณีคำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก (ข้อ ๗๒)

เงินเดือนระหว่างที่ถูกไล่ออกหรือปลดออก ให้เบิกจ่ายตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการ โดยคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการแล้วได้รับการพิจารณายกเลิก เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

“ข้อ ๓ ข้าราชการผู้ได้ออกจากราชการโดยคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ แล้วต่อมาได้มีการยกเลิก เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอย่างอื่น ตามคำพิพากษาของศาลหรือคำวินิจฉัยของผู้มีอำนาจพิจารณาตามกฎหมายให้กลับเข้ารับราชการ ให้จ่ายเงินเดือนให้ผู้นั้นในระหว่างที่มีได้มาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำสั่งนั้น ดังนี้

(๑) กรณีมิได้กระทำความผิด หรือกรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการที่มีใช้คำสั่งลงโทษทางวินัยให้จ่ายเต็มจำนวนของเงินเดือนที่มีสิทธิได้รับ

(๒) กรณีได้กระทำความผิด ให้จ่ายได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินเดือนที่มีสิทธิได้รับตามที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดกำหนด

ข้อ ๔ ในกรณีที่ข้าราชการตามข้อ ๓ ยังมิได้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ เนื่องจากได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือถึงแก่ความตายก่อนคดีถึงที่สุดหรือก่อนกรณีถึงที่สุด การจ่ายเงินเดือนในระหว่างที่มีได้มาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้จ่ายถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือวันที่ถึงแก่ความตายแล้วแต่กรณี”

(๓.๒) กรณีคำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๗๓)

(๑) กรณียกโทษ ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษทางวินัยมาก่อน และให้กลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนมีการลงโทษ ถ้าได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนทั้งหมด

ความหมายของคำว่า “ยกโทษ” จะมีขึ้นในชั้นการพิจารณารายงานการลงโทษของ ก.ร. โดยหาก ก.ร. เห็นว่าการสั่งโทษของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๒ ไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกลงโทษไม่เป็นความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัย ก.ร. ก็จะมีมติให้ยกโทษแก่ผู้ถูกลงโทษนั้น (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

(๒) กรณีงดโทษ ถ้าได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนทั้งหมด

(๓) กรณีที่มีผลให้ยังคงต้องลงโทษผู้นั้นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มโทษหรือลดโทษก็ตาม ให้ดำเนินการดังนี้

- ถ้าเพิ่มโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน หรือเพิ่มอัตราโทษ ให้คิดคำนวณจำนวนเงินเดือนที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษจากเงินเดือนเดิมในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม

- ถ้าเพิ่มโทษจากโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน เป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไปแล้วนั้นให้ผู้นั้น
- ถ้าลดโทษให้เป็นโทษภาคทัณฑ์ ให้ลงโทษให้เป็นไปตามนั้น ในกรณีที่ได้มีการตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือนผู้นั้นไปเท่าใด ให้คืนเงินที่ได้ตัดหรือลดไว้ดังกล่าวให้ผู้นั้นทั้งหมด
- ถ้าลดโทษให้เป็นโทษตัดเงินเดือน หรือลดอัตราโทษของโทษตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน ให้คิดคำนวณจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดตามอัตราโทษใหม่จากเงินเดือนเดิม ในขณะที่มีคำสั่งลงโทษเดิม ในกรณีที่จำนวนเงินที่จะต้องตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษใหม่ ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ได้ถูกตัดหรือลดตามคำสั่งลงโทษเดิม ให้คืนเงินส่วนที่ได้ตัดหรือลดไว้เกินนั้นให้ผู้นั้น

(๔) การแจ้งสิทธิอุทธรณ์ไว้ในคำสั่ง

การแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.ร. นั้น หากเป็นกรณีที่ ก.ร. วินิจฉัยให้มีคำสั่งใหม่ ก็ไม่จำต้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.ร. อีก

แต่สำหรับกรณีที่เป็นคำวินิจฉัยขององค์กรอื่น เช่น ศาลปกครอง หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก.ร. เพียงแต่มีมติรับทราบคำสั่งลงโทษที่ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาดำเนินการตามคำวินิจฉัยขององค์กรอื่นเท่านั้น (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗)

๙. การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(๑) การสั่งพักราชการ

(๑.๑) เหตุในการสั่งพักราชการ (ข้อ ๗๔) ในกรณีดังนี้

- ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และ
- ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ จะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
 - ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ พิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ
 - ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ โดยพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ พิจารณาเห็นว่าถ้าผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ
 - ผู้นั้นมีพฤติกรรมที่แสดงว่าถ้าคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

ผู้ที่พิจารณาว่าผู้นั้นจะมีพฤติการณ์ดังกล่าวหรือไม่ คือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗)

- ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญาหรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันแล้ว
- ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น และผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ พิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าการกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑.๒) ระยะเวลาการสั่งพักราชการ ให้การพักราชการมีผลอยู่ตลอดเวลาที่มีคำสั่ง (ข้อ ๗๕) เว้นแต่

- ผู้ถูกสั่งพักราชการร้องทุกข์ และ
- ผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์เห็นว่า
 - พฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือ
 - เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้น ๑ ปีนับแต่วันพักราชการแล้วยังไม่แล้วเสร็จและผู้ถูกสั่งพักราชการไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว
- ให้ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น

(๑.๓) การสั่งพักราชการ ให้สั่งพักตั้งแต่วันออกคำสั่ง เว้นแต่ (ข้อ ๗๗)

(๑) ผู้ซึ่งจะถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้องให้สั่งพักตั้งแต่วันที่พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๑.๔) การสั่งพักราชการในหลายสำนวน (ข้อ ๗๖)

กรณีมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญา หลายคดี ถ้าจะสั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีใด ให้สั่งให้พักราชการในสำนวนหรือคดีอื่นทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าลักษณะให้สั่งพักราชการด้วย

กรณีสั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือ

ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาในคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้น ก็ให้สั่งพักการในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้น และเข้าลักษณะการสั่งพักการนั้นด้วย

(๑.๕) เมื่อปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาแล้วในกรณีมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๘๒)

- กรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษตามมาตรา ๗๒
- กรณีกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

ราชการตามข้อ ๘๗ แล้วดำเนินการลงโทษตามมาตรา ๗๑

แต่ถ้ามีเหตุให้ไม่อาจสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ให้สั่งดโทษ (เหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ได้แก่ กรณีได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว/มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ/ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย)

- กรณีมิได้กระทำผิดวินัย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามข้อ ๘๗ และสั่งยุติเรื่อง

แต่ถ้ามีเหตุให้ไม่อาจสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ให้สั่งดโทษ (เหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ได้แก่ กรณีได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว/มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ/ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย)

หากผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว ก็ไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการและแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย สำหรับกรณีที่ผู้นั้นตาย ถือเป็นกรณียกเลิกการออกจากราชการโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุว่าผู้นั้นออกจากราชการเพราะเหตุ “ตาย” ในคำสั่งยุติเรื่อง (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๗)

- กรณีกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรือมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีที่ผู้นั้นถูกสั่งพักการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีอื่นอีกด้วย ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ถ้าจะดำเนินการตามมาตรา ๗๑ ให้รอฟังผลการสอบสวนพิจารณากรณีอื่นนั้น โดยยังไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

- ถ้าเป็นการสั่งยุติเรื่องให้สั่งได้โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ และแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้ในคำสั่งด้วย

กรณีตามมาตรา ๘๒ นี้ ไม่รวมถึงกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตายในระหว่างสอบสวนตามข้อ ๕๙ (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๗)

(๑.๖) เมื่อปรากฏผลแห่งคดีถึงที่สุดในกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๘๔)

- กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด (เว้นแต่ประมาทหรือลหุโทษ) ให้ดำเนินการลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๗๒ โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

- กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๖๘ หรือดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๘๓ (๘) แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

- กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษ แต่ศาลรอกำหนดโทษ หรือให้การลงโทษ หรือได้รับโทษอย่างอื่น/คำพิพากษาถึงที่สุดมิได้วินิจฉัยว่าผู้นั้นกระทำผิดอาญา หรือมิได้มีการฟ้องคดีอาญาในกรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ให้สั่งให้กลับเข้ารับราชการ และดำเนินการทางวินัยต่อไป

แต่ถ้าผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือมีกรณีอื่นที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นหรือได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว หรือมีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ก็ไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ให้แสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ด้วย

(๒) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(๒.๑) เหตุในการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ข้อ ๗๙) ประกอบด้วย

- กรณีที่ข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ และ
- ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ พิจารณาเห็นว่าการสอบสวนหรือพิจารณา หรือการดำเนินคดีนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

ทั้งนี้ ถ้ามีการสั่งพักราชการไว้แล้ว จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแทนการสั่งพักราชการก็ได้ (ข้อ ๗๙ วรรคสอง) (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๗)

(๒.๒) ระยะเวลาการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้การออกจากราชการมีผลอยู่ตลอดเวลาที่มีคำสั่ง (ข้อ ๘๐ วรรคสอง ประกอบข้อ ๗๕) เว้นแต่

- ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนร้องทุกข์ และ
- ผู้มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์เห็นว่า
 - พฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือ
 - การดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้น ๑ ปีนับแต่วันออกจากราชการแล้วยังไม่แล้วเสร็จและผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว
- ให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น

(๒.๓) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่วันออกคำสั่ง เว้นแต่ (ข้อ ๘๐ ประกอบข้อ ๗๗)

- ถ้าได้สั่งให้พักราชการไว้ก่อนแล้ว ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป

- ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การให้ออกจากราชการไว้ก่อนในเรื่องนั้นให้สั่งพักย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

- ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไว้แล้วถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้องให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องออกราชการในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๒.๔) การสั่งให้ออกจากราชการในหลายสำนวน (ข้อ ๘๐ วรรคสอง ประกอบข้อ ๗๖)

กรณีมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญา หลายคดี ถ้าจะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีใด ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีอื่นทุกสำนวนหรือทุกคดีที่เข้าลักษณะให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย

กรณีสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาในคดีอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้น ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในสำนวนหรือคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นและเข้าลักษณะการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นด้วย

(๒.๕) การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในบางตำแหน่ง (ข้อ ๘๑)

กรณีผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน

(๒.๖) เมื่อปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาแล้วในกรณีมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๘๓)

- กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษให้เป็นไปตามมาตรา ๗๒
- กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๘๗ แล้วดำเนินการลงโทษตามมาตรา ๗๑

แต่ถ้ามีเหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ ให้สั่งดโทษ(เหตุที่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ ได้แก่ กรณีได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว/มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ/ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว โดยมีใช้เพราะเหตุตาย)

หากผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว ก็ไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการและแสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งนั้นด้วย สำหรับกรณีที่ผู้นั้นตาย

ถือเป็นการออกจากราชการโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุว่าผู้นั้นออกจากราชการเพราะเหตุ “ตาย” ในคำสั่งยุติเรื่อง
(อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๙/๒๕๕๗
เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗)

- ในกรณีที่มีได้กระทำผิดวินัย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการตามข้อ ๘๗
และสั่งยุติเรื่อง

แต่ถ้ามีเหตุให้ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ ให้สั่งงดโทษ (เหตุที่
ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ ได้แก่ กรณีได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการแล้ว/มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ/ผู้นั้นได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว
โดยมิใช่เพราะเหตุตาย)

- กรณีกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรือมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีที่
ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีอื่นอีกด้วย ให้ดำเนินการ ดังนี้

• ถ้าจะดำเนินการตามมาตรา ๗๑ ให้รอฟังผลการสอบสวนพิจารณากรณี
อื่นนั้น โดยยังไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

• ถ้าเป็นการสั่งยุติเรื่อง ให้สั่งได้โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ และ
แสดงเหตุที่ไม่สั่งให้กลับเข้ารับราชการไว้ในคำสั่งด้วย

- กรณีกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นอีกด้วย
ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการโดยให้แสดงไว้ในคำสั่งด้วยว่าผู้นั้นยังไม่อาจกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่น ส่วนการดำเนินการลงโทษตามมาตรา ๗๑ ให้รอฟังผล
การสอบสวนหรือพิจารณาหรือผลแห่งคดีกรณีอื่นนั้น

- กรณีมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีที่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นด้วย
ให้สั่งยุติเรื่อง และสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการโดยให้แสดงไว้ในคำสั่งด้วยว่าผู้นั้นยังไม่อาจกลับเข้าปฏิบัติ
หน้าที่ราชการได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการในกรณีอื่นนั้น

(๒.๗) เมื่อปรากฏผลแห่งคดีถึงที่สุดในกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำ
ความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (ข้อ ๘๕))

- กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดย
คำพิพากษาถึงที่สุด (เว้นแต่ประมาทหรือลหุโทษ) ให้ดำเนินการลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๗๒
โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

- กรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิด
ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๖๘ หรือดำเนินการสั่งให้ออกจาก
ราชการตามมาตรา ๘๓ (๘) แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

- ในกรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษ แต่ศาลรอกำหนดโทษ หรือให้การ
ลงโทษ หรือได้รับโทษอย่างอื่น/คำพิพากษาถึงที่สุดมิได้วินิจฉัยว่าผู้นั้นกระทำผิดอาญา หรือมิได้มีการ
ฟ้องคดีอาญาในกรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ให้สั่งให้กลับเข้ารับราชการ และดำเนินการทางวินัยต่อไป

แต่ถ้ามีกรณีอื่นที่ถูกสั่งพักราชการด้วย ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ถ้าผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ หรือมีกรณีอื่นที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นหรือได้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นไปแล้ว หรือมีกรณีอื่นที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ก็ไม่ต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ให้แสดงเหตุที่ไม่สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการไว้ด้วย

(๓) กรณีมีหลายกรณี และปรากฏผลการพิจารณาหรือผลแห่งคดีถึงที่สุดในเรื่องที่มีได้มีคำสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้ดำเนินการดังนี้ (ข้อ ๘๖)

(๓.๑) กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด (เว้นแต่ประมาทหรือลหุโทษ) ให้ดำเนินการลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๗๒

(๓.๒) กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้รอการดำเนินการตามความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงตามมาตรา ๗๑ ไว้ก่อน จนกว่าจะปรากฏผลในกรณีอื่นนั้นจึงดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(๓.๓) กรณีสมควรให้ออกจากราชการตามมาตรา ๘๓ (๖) (๗) หรือ (๘) ให้ดำเนินการให้ออกจากราชการได้

(๓.๔) ในกรณีที่ผู้นั้นมิได้กระทำความผิดวินัยในเรื่องนั้น ให้สั่งยุติเรื่อง

(๔) การสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ (ข้อ ๘๗)

(๔.๑) ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งตามเดิม หรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกัน หรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.ร. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

(๔.๒) กรณีที่สั่งให้ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ ในตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง และประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ให้ดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๕) แบบคำสั่งพักราชการ คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน คำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการ (ข้อ ๘๘)

(๕.๑) คำสั่งให้มีสาระสำคัญตามแบบตัวอย่างที่ ก.ร. กำหนด

(๕.๒) การแจ้งคำสั่ง (ข้อ ๗๘ ประกอบข้อ ๖๙ และข้อ ๘๐ วรรคสอง ประกอบข้อ ๗๘ และข้อ ๖๙)

ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว โดย

- ให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบ (ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุพร้อมพยานรู้เห็น) และมอบสำเนาคำสั่งให้ ๑ ฉบับ

- ถ้าแจ้งโดยตรงไม่ได้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษหรือผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏหลักฐานของทางราชการ (ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษ

หรือผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด ๗ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบ ๑๕ วันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ)

(๖) การอุทธรณ์ร้องทุกข์คำสั่งพักการหรือคำสั่งให้ออกจากการไว้ก่อน

เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกอบกับข้อ ๗๕ กฎหมายมีได้ให้สิทธิผู้ถูกสั่งพักการในการอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้ถูกสั่งพักการมีสิทธิร้องทุกข์ได้ว่าสมควรสั่งให้ผู้ถูกสั่งพักการกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น เนื่องจากพฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งพักการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา และไม่ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยต่อไป หรือเนื่องจากการดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้น ๑ ปีนับแต่วันพักการแล้วยังไม่แล้วเสร็จและผู้ถูกสั่งพักการไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว และกรณีผู้ถูกสั่งให้ออกจากการไว้ก่อน ข้อ ๘๐ ก็ได้กำหนดให้นำข้อ ๗๕ ไปใช้โดยอนุโลมด้วย กล่าวคือ ผู้ถูกสั่งให้ออกจากการไว้ก่อนก็มีสิทธิร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากการไว้ก่อนได้เช่นเดียวกับผู้ถูกสั่งพักการ (อ.ก.ร. กฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗)

บทที่ ๓

สถิติการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ และแนวทางการลงโทษของ ก.ร.

๑. สถิติการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ในที่นี้จะกล่าวถึงสถิติการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ โดยแบ่งตามลักษณะพฤติกรรมที่กระทำความผิดวินัย ได้ดังนี้

ตารางแสดงลักษณะพฤติกรรมที่กระทำความผิดวินัย

ลักษณะพฤติกรรมที่กระทำความผิดวินัย	สถิติการกระทำผิดในแต่ละปี พ.ศ.				
	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑
ละทิ้งหน้าที่ราชการ ขาดราชการ มาปฏิบัติราชการสาย ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	๓	๑	๑	๑	๒
ไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ				๔	๓
ยืมเงินทดรองราชการไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ส่งคืนเงินทดรองราชการ	๑		๒	๑	๒
ปลอมเอกสาร หรือปลอมลายมือชื่อผู้อื่น			๒		๑
สั่งการหรือดำเนินการไปโดยไม่มีอำนาจหรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการหรือแบบธรรมเนียมของทางราชการ				๑	๑
ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า		๑	๑	๑	
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในสถานที่ทำงาน					๑
ลักทรัพย์สินของผู้มาติดต่อราชการ		๑			
ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ			๑		
ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา					
รวม	๔	๓	๗	๘	๑๐

๒. แนวทางการลงโทษของ ก.ร.

แนวทางการลงโทษของ ก.ร. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ พบว่ามีกรณีที่ข้าราชการรัฐสภาสามัญถูกดำเนินการทางวินัย โดยเรียงลำดับตามลักษณะพฤติกรรมการกระทำความผิดวินัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ได้ดังนี้

๑. ละทิ้งหน้าที่ราชการ ขาดราชการ มาปฏิบัติราชการสาย ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

(๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้กระทำความผิดวินัยก่อนลาออกจากราชการ ดังนี้

๑) ขาดราชการจำนวน ๔ วันทำการ โดยมีได้ยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชาและมิได้มีการอนุญาตการลา

๒) ขาดราชการและไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย การขาดราชการดังกล่าว น่าเชื่อได้ว่าเกิดจากการหลบหนีหนีสิน ถือเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร และถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการตามข้อ ๖ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ และมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

ถูกลงโทษไล่ออก

ผู้ถูกลงโทษได้อุทธรณ์ว่าการที่ตนขาดราชการจำนวน ๔ วันทำการ และขาดราชการและไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลยนั้น ตนมิได้ตั้งใจจะหลบหนีหรือละทิ้งหน้าที่ราชการ แต่เนื่องจากเกิดอาการแพ้ท้องมาก

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และยกอุทธรณ์

(๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้กระทำความผิดวินัย ดังนี้

๑) ขาดราชการในเดือนมกราคม จำนวน ๑๐ วันทำการ และเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๑๐ วันทำการ โดยมีได้ยื่นใบลา และผู้บังคับบัญชามีได้มีการอนุญาตการลา โดยที่การขาดราชการฟังได้ว่าเกิดจากการหลบหนีหนีสิน

๒) ขาดราชการตั้งแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖ และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย การไม่มาปฏิบัติราชการโดยมีสาเหตุมาจากการหลบหนีหนีสิน จึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควรอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการตามข้อ ๖ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ และมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

ถูกลงโทษไล่ออก

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

(๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้กระทำความผิดวินัย ดังนี้

๑) มาสแกนลายนิ้วมือเข้าปฏิบัติงานแต่กลับไม่อยู่ปฏิบัติงาน ประกอบกับเคยมีการทำหนังสือทัณฑ์บนไว้แล้ว ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ถือเป็นการกระทำความผิดวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือ

ความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่และรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๕) และฐานไม่อุทิสเวลาของตนให้แก่ราชการโดยละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการตามข้อ ๒ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

๒) ขาดราชการ ๕ วันทำการ โดยไม่ได้รับอนุญาตการลา ประกอบกับมิได้จัดส่งใบลาตามระเบียบการลา ถือเป็นการกระทำผิดวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และฐานไม่อุทิสเวลาของตนให้แก่ราชการโดยละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๒ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหนังสือทัณฑ์บนหรือบันทึกข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีการกำชับและตักเตือนในพฤติกรรมเรื่องเดิม ๆ หลายครั้ง แต่ผู้ถูกลงโทษมิได้ปฏิบัติตาม และมีการฝ่าฝืนมาโดยตลอด พฤติการณ์ดังกล่าวจึงถือเป็นการกระทำผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๖) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษภาคทัณฑ์

ก.ร. มีมติให้เพิ่มโทษจากภาคทัณฑ์เป็นลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ ทั้งนี้ให้ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลการปฏิบัติราชการอย่างใกล้ชิด

(๔) ข้าราชการรัฐสภาสามัญไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการรวม ๒๓ วัน เนื่องจากหลบหนีเจ้าหนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๖ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ และได้ทำใบรับรองแพทย์ปลอมเพื่อประกอบการยื่นลาป่วย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยกระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ตามข้อ ๒ (๑๒) และฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา ตามข้อ ๓ (๑)

ถูกลงโทษไล่ออก

ก.ร. มีมติเห็นชอบรายงานการลงโทษ ทั้งนี้ ก.ร. มีข้อสังเกตว่า หากการปลอมเอกสารและนำไปใช้ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นการกระทำผิดวินัยฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๖ (๔) เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาถือปฏิบัติต่อไป

(๕) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์กระทำผิดวินัย ก่อนลาออกจากราชการ ดังนี้

๑) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นระยะเวลา ๑๙ วัน โดยมีการยื่นใบลาป่วยในวันดังกล่าว แต่ไม่ได้รับอนุญาตการลาจากผู้บังคับบัญชา

๒) ไม่มาปฏิบัติราชการในวันที่ ๒๐ และ ๒๔ กุมภาพันธ์ โดยมีการยื่นใบลาป่วยในวันดังกล่าว แต่ไม่ได้รับอนุญาตการลาจากผู้บังคับบัญชา

๓) ละทิ้งหน้าที่ราชการในวันที่ ๖ - ๘ พฤษภาคม โดยมาสแกนลายนิ้วมือทั้งเวลามาและเวลากลับแต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในช่วงบ่าย โดยมีได้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบและมิได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

๔) ไม่มาปฏิบัติราชการในวันที่ ๒๒ เมษายน โดยไม่ได้ยื่นใบลาและมิได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

ถูกลงโทษปลดออก

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

(๖) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์มาสแกนลายนิ้วมือเพื่อปฏิบัติราชการแต่กลับไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตลอดทั้งวัน โดยไม่แจ้งและไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา และหยุดราชการไป ๒ วัน โดยไม่เสนอใบลาต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อขออนุญาตลาราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายกฎ ระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของทางราชการ และฐานไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการโดยละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๒ เป็นเวลา ๓ เดือน

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

(๗) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้กระทำความผิดวินัย ดังนี้

๑) มาสแกนลายนิ้วมือก่อนเวลา ๘.๓๐ น. แล้วมาปฏิบัติราชการจริงประมาณ ๑๐.๐๐ น. เป็นประจำบ่อยครั้ง และลงลายมือชื่อออกก่อนเวลาราชการบ่อยครั้ง แล้วไม่อยู่ปฏิบัติราชการบางครั้งออกไปพักกลางวันแล้วกลับมาปฏิบัติราชการเวลา ๑๔.๐๐ น. และบางครั้งไม่นั่งอยู่ปฏิบัติราชการที่โต๊ะทำงานเป็นเวลานานโดยไม่แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และมีพฤติการณ์เสนองานแล้วมักไม่ติดตามงาน และเสนองานใกล้เวลาเลิกงานแล้วไม่รอฟังผลการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาหรือลาป่วยหลังจากเสนองานซึ่งไม่สามารถติดต่อได้ ส่งผลกระทบต่องานราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการอันเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

๒) ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้จัดทำเอกสารการเข้าร่วมประชุม แต่ไม่สนใจรับรู้และแสวงหาข้อมูลตามที่สมาชิกต้องการนำเสนอในที่ประชุม ประกอบกับพฤติกรรมไม่ดำเนินการปรับแก้ไขงานตาม que ผู้บังคับบัญชาสั่งการจนต้องมอบหมายงานให้คนอื่น เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะเอาใจใส่ และรักษามลประโยชน์ของทางราชการ และฐานขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๕ ประกอบข้อ ๒ (๕) และ (๖) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

๓) ทำงานไม่สำเร็จตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย แต่กลับเสนองานต่อผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรง โดยไม่ผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และส่งเอกสารที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำไปยังหน่วยงานภายนอกโดยพลการโดยไม่ได้เสนองานหรือได้รับคำสั่งหรือได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักตามบันทึกสั่งการของผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน ตามข้อ ๕ ประกอบข้อ ๓ (๒) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

ผู้ถูกลงโทษได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และยกอุทธรณ์

(๘) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์การยื่นใบลาป่วยล่าช้าหลายครั้ง โดยยื่นใบลาป่วยล่าช้าเกินกำหนดกว่า ๒ สัปดาห์เกือบทุกครั้ง ไม่เป็นไปตามระเบียบ ก.ร. ว่าด้วยการลาของข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกกล่าวตำหนิต่อเป็นหนังสือแล้ว จึงให้งดโทษ

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำสั่งงดโทษ ว่าควรมีการระบุเหตุผลไว้ให้ชัดเจนด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาเมื่อการเจ็บป่วยเกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาดังกล่าว

๒. ไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ

(๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งเป็นผู้ดำเนินการในการจัดทำโครงการสัมมนา ถูกกล่าวหาว่ากระทำการโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ และมีพฤติกรรมเอื้ออำนาจแก่ผู้เข้าเสนอราคาหรือเสนองาน อันเป็นขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ถือว่ากระทำความผิดวินัย ตามข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และอาจถือว่าไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ อันเป็นความผิดวินัย ตามข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ แต่จากสอบสวนแล้ว ไม่มีพยานหลักฐานใดที่จะพอรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการตามข้อกล่าวหา

และข้าราชการรัฐสภาสามัญอีกรายหนึ่งถูกกล่าวหาว่ามิได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และมีได้มีการวิเคราะห์ราคาที่เหมาะสมให้คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษใช้พิจารณาราคาในการจัดจ้างอันเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ แต่จากข้อกฎหมายและพยานบุคคลเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายกเว้นตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และแม้จะไม่ได้ระบุรายการดังกล่าวไว้ในบันทึก แต่ก็ได้มีการทำการศึกษาเปรียบเทียบกับราคาที่สำนักงานฯ ได้เคยจัดซื้อครั้งล่าสุดแล้วราคาไม่มีความแตกต่างกัน อีกทั้งได้แนบใบเสนอราคาแนบท้ายบันทึกดังกล่าว ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการสามารถพิจารณาข้อมูลการกระทำดังกล่าวได้ว่าราคามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การกระทำดังกล่าวยังไม่ถึงขนาดเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และไม่เป็นการกระทำความผิดวินัย โดยไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๒) กรณีโครงการก่อสร้างซึ่งมีข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน (TOR)

ถูกกล่าวหาว่าดำเนินการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน (TOR) ในส่วนแบบแปลนก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสถานที่จริงในบางประการ ซึ่งผลการสอบสวนเห็นว่า คณะกรรมการกำหนด

รายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน (TOR) ไม่ได้ละเอียด หรือบกพร่องต่อหน้าที่ หรือประมาทเลินเล่อ ในหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๓ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ แต่อย่างใด จึงไม่มีความผิด

- คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่ล่าช้ากว่า ระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยที่ไม่มีการขยายระยะเวลาดำเนินการหรือแสดงเหตุผลความจำเป็นในความ ล่าช้านั้น และกำหนดราคากลางโครงการก่อสร้างฯ ไม่ตรงตามแบบก่อสร้าง ซึ่งผลการสอบสวนเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้ดำเนินการไปเพื่อรักษาผลประโยชน์และให้เกิดผลดีต่อทางราชการของ สำนักงาน ส่วนการกำหนดราคากลางโครงการก่อสร้างฯ ไม่ตรงตามแบบก่อสร้าง ไม่ทำให้งบประมาณสูงขึ้น โดยไม่จำเป็น ไม่เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการของสำนักงาน ผลการสอบสวนเห็นว่าคณะกรรมการกำหนด ราคากลางไม่ได้กระทำหรือมีพฤติการณ์อันเป็นความผิดวินัยแต่อย่างใด

- คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ ถูกกล่าวหาว่าตรวจสอบเอกสาร หลักฐานตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดและคุณสมบัติเฉพาะของงาน (TOR) ของผู้เสนอราคาอย่าง ไม่รอบคอบ มีเอกสารไม่ครบถ้วน อาจมีผลทำให้บริษัทดังกล่าวขาดคุณสมบัติที่จะรับงานได้นั้น เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรงฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๓ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ผลการ สอบสวนเห็นว่า คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษไม่ได้ละเอียด เพิกเฉย ไม่เอาใจใส่หรือไม่รอบคอบในการ ปฏิบัติงานจนประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด จึงไม่มีความผิด

- คณะกรรมการตรวจการจ้าง ถูกกล่าวหาว่าไม่ได้มีการรายงานการก่อสร้างที่ ไม่เป็นไปตามรูปแบบ รายละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาต่อหัวหน้าส่วนราชการ และกรณีตรวจรับงาน โครงการก่อสร้างไม่เป็นไปตามรูปแบบ รายละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ ตามข้อ ๒ (๕) และ (๗) ข้อ ๓ (๔) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ผลการสอบสวน เห็นว่า การรายงาน ผลการตรวจการจ้างที่ไม่ตรงกับการดำเนินการในโครงการฯ นั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการของ สำนักงาน ไม่เป็นความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา แต่พฤติการณ์ของคณะกรรมการตรวจการจ้างที่รายงานผล การจ้างที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือการไม่รายงานการปรับเปลี่ยนรูปแบบก่อสร้างโครงการฯ ต่อหัวหน้า ส่วนราชการตามที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ เป็นพฤติการณ์อันเป็นการกระทำ ผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และ ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ เป็นการกระทำผิดวินัย เล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ

- ผู้ควบคุมงานถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดหลายประการ โดยไม่ รายงานข้อแตกต่างตามรูปแบบรายการสัญญาให้หัวหน้าส่วนราชการทราบเป็นหนังสือ ซึ่งผลการสอบสวน เห็นว่า เป็นการปฏิบัติไปตามอำนาจของผู้ควบคุมงาน ซึ่งไม่กระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้าง และทำให้ราชการได้ประโยชน์ จึงไม่มีความผิดตามข้อกล่าวหา

- เจ้าหน้าที่พัสดุและ ผู้บังคับบัญชา ถูกกล่าวหาว่าได้ยกเลิกการดำเนินการ ของคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตงาน (TOR) และร่างเอกสารประกวดราคาโครงการก่อสร้าง ตามคำสั่ง เดิม และมีการอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงานชุดใหม่ โดยให้ เหตุผลว่าเพื่อความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม แต่กลับดำเนินการเพื่อให้มี การจัดจ้างด้วยวิธีพิเศษ ประกอบกับมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่ามีการสั่งการให้ส่งจดหมายเชิญบริษัทเข้ามาเสนอ ราคาเพียง ๒ ราย ถือเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่เอกชนบางรายอันเข้าข่ายเป็นกรณีเจ้าหน้าที่หน่วยงานของ

รัฐกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตตามข้อ ๖ (๑) และฐานการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติด้อยอย่างร้ายแรงตามข้อ ๖ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ซึ่งผลการสอบสวนเห็นว่า ไม่พบข้อบกพร่องใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่รับฟังได้ว่ามีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา และไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษแต่อย่างใด

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาโครงการจัดจ้าง ได้พิจารณาคุณสมบัติด้านเทคนิคของผู้เข้าเสนอราคา โดยลงคะแนนและส่งคะแนนให้ฝ่ายเลขานุการเพื่อรวบรวมคะแนนเสนอต่อที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป แต่ผู้ถูกกล่าวหาได้แก้ไขคะแนนของตนองที่ให้กับบริษัท ก ก่อนที่จะมีการประชุมเพื่อเปิดซองใบเสนอราคา ส่งผลให้บริษัท ก ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติด้านเทคนิค และมีสิทธิได้รับการพิจารณาข้อเสนอด้านราคาและเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด แต่ก็ไม่ได้เป็นคู่สัญญาเนื่องจากการยกเลิกการประกวดราคาไปก่อน ถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษตัดเงินเดือน ในอัตราร้อยละ ๔ เป็นเวลา ๓ เดือน

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ ทั้งนี้ ก.ร. เสียงข้างน้อยเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ถูกลงโทษ มีเจตนาเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท ก ถือเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

นอกจากนี้ ก.ร. ยังมีข้อสังเกตหลายประการ เช่น การพิจารณาคุณสมบัติด้านเทคนิคของคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาควรมีการคิดคะแนนรวมและประกาศผลคะแนนในการประชุมครั้งนั้นไม่ควรทอดเวลาเพื่อให้เกิดช่องว่างในการทุจริตเพราะถือเป็นกระบวนการที่ไม่โปร่งใสให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาไปปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน บทบาทของเจ้าหน้าที่พัสดุไม่ควรเข้าไปก้าวก่ายหรือชี้นำคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ควรมีการตักเตือนและหากต้องการปรึกษาหารือในประเด็นเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือกระบวนการทางพัสดุก็ไม่ควรมีการหารือนอกกรอบและไม่ควรให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในห้องประชุม การนำประเด็นความเสียหายที่เป็นเงินมาเป็นเกณฑ์ตัดสินความเสียหายการพิจารณาความผิดอย่างร้ายแรงก็จะไม่เป็นผลเลย การสอบสวนต้องมีมาตรฐานและคุณภาพของสำนวนโดยหากเป็นรายงานการสอบสวนเพิ่มเติมควรมีความชัดเจนและยืนยันความเห็นว่ามีสมควรลงโทษในสถานใดและระดับโทษใด คณะกรรมการสอบสวนควรชี้ประเด็นและหาเหตุผลมาประกอบให้ชัดเจนว่าไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาอย่างไร หากหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าการสอบสวนที่เสนอมายังไม่สิ้นกระแสความก็ให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากขึ้น และควรจัดโครงการอบรมการสอบสวนวินัยและควรเสนอแนวทางการลงโทษต่อ ก.ร. เพื่อพิจารณาเทียบเคียงด้วย

(๔) กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุซึ่งมีข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน ไม่ได้มีการสอบถามราคาหรือสืบราคาค่าจ้างมาประกอบการพิจารณา แต่ใช้วงเงินงบประมาณของโครงการเดิมเป็นวงเงินในการจัดหา นำ TOR ของคณะกรรมการชุดเดิมซึ่งไม่มีการสอบถามราคาหรือสืบราคาเช่นกัน มาใช้เป็น TOR ในโครงการนี้ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และมติคณะรัฐมนตรี เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

- คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ไม่ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของหนังสือรับรองผลงานและสำเนาสัญญาว่าจ้างของผู้เสนอราคา ซึ่งเป็นเอกสารปลอมที่จะทำให้ผู้เสนอราคาขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคา เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ จำนวน ๓ ราย และลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒ จำนวน ๑ ราย

- เจ้าหน้าที่พัสดุ และผู้บังคับบัญชา เสนอบันทึกข้อความเพื่อขออนุมัติจัดจ้างโครงการ โดยไม่มีการสอบถามราคาหรือสืบราคาเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และมติคณะรัฐมนตรี เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒ จำนวน ๑ ราย และลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ จำนวน ๑ ราย

- ผู้รับมอบอำนาจในการสั่งซื้อสั่งจ้างจากหัวหน้าส่วนราชการมีพฤติการณ์ดังนี้

๑) ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการ ได้อนุมัติให้ดำเนินการจัดจ้างโดยไม่ตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการของเจ้าหน้าที่พัสดุ ที่เสนอขออนุมัติโดยไม่มีการสอบถามราคาหรือสืบราคา หรือปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการได้อนุมัติและลงนามในสัญญาโดยไม่ตรวจสอบความถูกต้องของราคาพัสดุที่ต้องการจัดหา เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และมติคณะรัฐมนตรี

๒) ปฏิบัติราชการในฐานะคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาที่ไม่ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของหนังสือรับรองผลงานและสำเนาสัญญาว่าจ้างของผู้เสนอราคา และได้รับเลือก ซึ่งเป็นเอกสารปลอมที่จะทำให้ผู้เสนอราคาขาดคุณสมบัติ เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

ผู้ถูกลงโทษบางรายยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

(๕) ข้าราชการรัฐสภาสามัญเงินตราตรงจ่ายเพื่อดำเนินการจัดจ้าง แต่เมื่อได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างแล้ว มิได้ดำเนินการส่งหลักฐานการจ่ายเงิน และเงินเหลือจ่ายที่ยืมไป คืนภายในกำหนดกลับปล่อยให้ล่วงเลยเวลานานจึงนำเงินเหลือจ่าย จำนวน ๖,๐๐๐ บาท มาคืนสำนักการคลังและงบประมาณ แต่ไม่ส่งเอกสารหลักฐานใบสำคัญการจ่ายเงิน ตลอดจนไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ โดยเมื่อได้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างเรียบร้อยแล้วไม่รายงานขอความเห็นชอบต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อเป็นหลักฐานการตรวจรับ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการและไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ รวมทั้งไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) (๕) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกกล่าวตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว จึงให้ลงโทษ

ก.ร. มีมติให้ลงโทษภาคทัณฑ์

(๖) กรณีโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ซึ่งมีข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
ดังนี้

- ผู้จัดทำรายงานเสนอความเห็นจัดซื้อจัดจ้าง โดยไม่ได้ระบุเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องซื้อหรือจ้าง รายละเอียดของราคามาตรฐาน หรือราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง เสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติในการดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ เป็นการจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๔ เป็นเวลา ๒ เดือน

- ผู้อำนวยการสำนักการคลังและงบประมาณ มิได้ดำเนินการตรวจสอบรายงานขออนุมัติจัดซื้อโดยวิธีพิเศษตามที่เสนอมา เป็นผลให้การดำเนินการจัดซื้อด้วยวิธีพิเศษตามโครงการดังกล่าวไม่ถูกต้อง เนื่องจากมิใช่เป็นกรณีที่ต้องกระทำโดยเร่งด่วน เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกกล่าวตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว จึงให้ลงโทษ

- รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลสำนักการคลังและงบประมาณ และเป็นผู้ผ่านแฟ้มงานโดยไม่ตรวจสอบและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

มีคำสั่งดโทษการลงโทษภาคทัณฑ์ เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหา ได้พ้นสภาพจากการเป็นข้าราชการแล้ว

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย

(๗) กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
ดังนี้

- ผู้ที่รับผิดชอบขั้นตอนการขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างโครงการนี้โดยตรง และ
ผู้อำนวยการสำนักการคลังและงบประมาณ ไม่เสนอความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งที่ให้การ
จัดซื้อจัดจ้างโครงการนี้ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการไม่เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ เป็นเหตุให้ราชการ
เสียหายอย่างร้ายแรง จึงมีมูลกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ตามข้อ ๒ (๓) (๕) (๖) ข้อ ๓ (๔) และข้อ ๖ (๗) ของ
กฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ผลการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ดำเนินการไปตามหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง
ส่วนราชการได้ใช้ประโยชน์ ไม่ปรากฏความเสียหาย ไม่ปรากฏพฤติการณ์ที่เห็นได้ว่าเป็นการทุจริต จึงมีมติว่า
การกระทำ หรือพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาทั้ง ๒ ราย ไม่เป็นความผิดวินัยตามที่ผู้ถูกกล่าวหา

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

- คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน (TOR)
ถูกกล่าวหาว่าได้ดำเนินการทำ TOR ให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ และ
มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อาจนำไปสู่การแข่งขันราคาที่ไม่เป็นธรรมซึ่งทำให้ราชการต้องเสียหาย ผลการ
สอบสวนเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงานได้ดำเนินการไปตาม
อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่ส่วนราชการถือปฏิบัติ และรายละเอียดก็มีความ
เหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ และส่วนราชการได้ประโยชน์จากการดำเนินการของคณะกรรมการกำหนด
รายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของงาน และไม่ปรากฏพฤติการณ์หรือพยานหลักฐานใด ที่แสดงให้เห็นว่า
การดำเนินการเป็นไปโดยทุจริต ไม่โปร่งใส หรือดำเนินการด้วยประการใดที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ หรือ
ระเบียบของทางราชการอันเป็นความผิดตามวินัยแต่อย่างใด

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

- คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดวินัย โดย
กลุ่มงานพัสดุได้ประสานไปยังประธานกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษว่าหัวหน้าส่วนราชการได้สั่งการให้เชิญ
ผู้เสนอราคา ๓ แห่ง โดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้น ให้มาเสนอราคาโครงการดังกล่าว และคณะกรรมการจัดจ้าง
โดยวิธีพิเศษก็ได้เชิญ ๓ บริษัทนี้เท่านั้น ซึ่งบริษัท อ ได้เป็นผู้เข้าทำสัญญา โดยคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธี
พิเศษ มิได้ตรวจสอบใบเสนอราคาและคุณสมบัติด้านเทคนิคของผู้เสนอราคาโดยรอบคอบและรักษา
ประโยชน์ของทางราชการ และได้พิจารณาว่าราคาที่ต่ำที่สุดที่เสนอมานั้น เหมาะสม คุ่มค่า และเป็นราคา
ท้องตลาดหรือไม่ เป็นการกระทำการโดยมิได้ใช้ความระมัดระวัง และรอบคอบอย่างเหมาะสม นำไปสู่การ
แข่งขันที่ไม่โปร่งใสเป็นธรรม ผลการสอบสวนเห็นว่า คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษได้ดำเนินการ
ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ แล้ว มีการดำเนินการหาข้อมูลผู้รับจ้างที่มีคุณสมบัติ หรือมีอาชีพโดยตรงตาม
งานที่จ้าง ซึ่งบริษัทที่เชิญมาให้เสนอราคาเคยมีผลงานในการเป็นผู้รับจ้างของสำนักงาน จึงเป็นการ
ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องถูกต้อง ครบถ้วน ไม่มีความบกพร่อง
หรือปรากฏพฤติการณ์ว่าได้ดำเนินการไปโดยทุจริต อันจะเป็นความผิดวินัยแต่ประการใด

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ ก.ร. มีข้อสังเกต
ให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาาร่วมกันกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหาตามที่กำหนดไว้

ในกฎ ก.ร. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๓. ยืมเงินทรองราชการไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ส่งคืนเงินทรองราชการ

(๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะเดินทางในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ และเป็นผู้รับผิดชอบดูแลค่าใช้จ่ายในการเดินทางดังกล่าว โดยได้ทำสัญญายืมเงินงบประมาณ แต่ปรากฏว่าไม่นำส่งใบสำคัญคู่จ่ายและเงินคืนสำนักการคลังและงบประมาณภายในกำหนดเวลาตามระเบียบของทางราชการ แม้ภายหลังได้นำเงินมาชำระคืนจนครบถ้วน แต่ก็เป็นเวลาที่ผ่านมาตามระเบียบฯ ไปแล้ว ถือเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๖๐ (๒) ประกอบกับในการเดินทางไปราชการต่างประเทศในครั้งนี้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่เป็นเงินนอกราชการซึ่งเป็นเงินของสมาชิกและผู้ติดตามจำนวน ๖๓๓,๐๔๔.๙๒ บาท โดยผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมดังกล่าว เมื่อปรากฏว่า มีรายละเอียดค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงน้อยกว่าจำนวนเงินที่ได้รับจากสมาชิกและผู้ติดตาม จำนวน ๓๙๓,๙๗๒.๘๖๙๖ บาท จึงเป็นหน้าที่ที่ต้องคืนเงินส่วนที่เหลือแก่สมาชิกและผู้ติดตาม แต่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ดำเนินการคืนเงินในส่วนที่เหลือจ่ายคืนสมาชิกและผู้ติดตามโดยเร็ว กลับปล่อยให้ระยะเวลาล่วงเลยมาเป็นเวลานานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสำนักการคลังและงบประมาณมีหนังสือทวงถามผู้ถูกกล่าวหาได้รับนำส่งเอกสารหลักฐานและมีการนำเงินสดมาฝากไว้ที่ตู้নিরায়ของสำนักการคลังและงบประมาณ พฤติการณ์ดังกล่าวจึงถือเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ตามข้อ ๒ (๑๒) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

ก.ร. พิจารณาแล้ว มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ โดยมีข้อสังเกตว่า เห็นควรให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาร่วมกันกำหนดแนวทางกรณีการทำสัญญายืมเงินราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการซึ่งมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีระบบการควบคุมที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินการคืนเงินเหลือจ่ายตามสัญญายืมเงินราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

(๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ดำเนินการจัดจ้างการแสดงกับ บริษัท ก เพื่อรับรองคณะเดินทางที่มาเยือนประเทศไทย โดยการจ้างมิได้ดำเนินการตามระเบียบพัสดุ และมีได้คืนเงินยืมราชการและจัดส่งเอกสารหลักฐานค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้กับสำนักการคลังและงบประมาณเพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป อันเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ข้อ ๒ (๓) (๕) และข้อ ๕

ถูกลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๔ เป็นเวลา ๓ เดือน

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษและระดับโทษเหมาะสมแล้ว และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการยืมเงินทดรองราชการให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนั้นต้องเป็นผู้ต้องผูกพันตนตามสัญญายืมเงินทดรองราชการทำนองนี้อีก

(๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้ทำสัญญายืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ จำนวน ๒ ฉบับ และเมื่อเดินทางกลับมาถึงก็ได้ส่งหลักฐานการจ่ายเงินและเงินเหลือจ่ายที่ยืมไป ภายในกำหนดระยะเวลาตามระเบียบ โดยมีการส่งคืนเพียงบางส่วนและสำนักการคลังฯ ดำเนินการหักเงินเดือนรวมระยะเวลา ๘ เดือนกว่า เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของทางราชการจนเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการจนเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๒ (๓) และ (๕) ข้อ ๕ และข้อ ๖ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษปลดออก

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และให้ยกอุทธรณ์ นอกจากนั้น ยังมีข้อสังเกตให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินการจัดให้มีการเดินทางไปราชการต่างประเทศของสมาชิกรัฐสภาและข้าราชการ ว่ามีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการขออนุมัติการเดินทาง การประมาณการค่าใช้จ่าย การเบิกจ่ายเงิน การใช้จ่ายเงิน การส่งหลักฐานการใช้จ่าย และการส่งเงินเหลือจ่ายคืนคลัง ตลอดจนการรายงานค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

(๔) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ทำสัญญายืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศของประธานรัฐสภาและคณะ เมื่อเดินทางกลับมาแล้ว มิได้ส่งหลักฐานการจ่ายและเงินเหลือจ่ายสำนักการคลังฯ ได้มีบันทึกทวงถามสองครั้งแต่ผู้ถูกลงโทษก็ไม่ดำเนินการใดและไม่แจ้งเหตุผลให้สำนักการคลังฯ ทราบ และมีการหักเงินเดือนของผู้ถูกลงโทษเพื่อชดเชยสัญญาการยืมเงินรวมระยะเวลากว่า ๒ ปี ๘ เดือน พฤติการณ์ของผู้ถูกลงโทษทำให้เกิดความเสียหายในการบริหารราชการและการบริหารการเงินและงบประมาณภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างร้ายแรงแล้ว ถือเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ และเพิกเฉยไม่มุ่งมั่น ตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ตามข้อ ๒ (๕) ถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๖ (๗)

ถูกลงโทษปลดออก

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และยกอุทธรณ์

(๕) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์โอนเงินค่าบำรุงสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ๓ รายการ คือ จำนวน ๓๔๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๑,๐๘๓,๖๕๔ บาท และจำนวน ๑,๔๘๒,๐๐๐ บาท ล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นำเงินยืมราชการที่เบิกมาแต่ละรายการไปใช้โดยผิดวัตถุประสงค์และปราศจากอำนาจตามกฎหมาย และนำเงินยืมราชการไปหรือนำไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือ

ผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ประกอบข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามข้อ ๖ (๑) และมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

ถูกลงโทษไล่ออก

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และยกอุทธรณ์ ทั้งนี้มีข้อสังเกตให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภากำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาให้ผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อให้มีช่องทางในการทุจริตในการเบิกจ่ายเงินอีก

(๖) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์ส่งคืนหลักฐานการจ่ายและเงินเหลือจ่ายจากการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการวิสามัญล่าช้าเป็นเวลาทั้งสิ้น ๘ เดือน ๙ วัน ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) ประกอบข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒

ก.ร. มีมติให้ลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

๔. ปลอมเอกสารและปลอมลายมือชื่อผู้อื่น

(๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์กระทำความผิด ดังนี้

๑) ปลอมสำเนาใบรับรองการจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น (สลิปเงินเดือน) ของตนเอง โดยการแก้ไขตัวเลขในสำเนาใบรับรองการจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น (สลิปเงินเดือน) เพื่อให้จำนวนเงินเดือนและเงินที่ได้รับสุทธิมีจำนวนสูงขึ้นและนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปใช้ประกอบการยื่นกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จำกัด จำนวน ๒ ครั้ง ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ หลงเชื่อและอนุมัติการกู้เงิน

๒) ปลอมลายมือชื่อข้าราชการรัฐสภาสามัญอื่น ในเอกสารคำขอกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินและนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปยื่นกู้ต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จำกัด พร้อมทั้งนำสำเนาใบรับรองการจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น (สลิปเงินเดือน) ของข้าราชการรัฐสภาสามัญอื่นไปใช้ประกอบการยื่นกู้เงินโดยข้าราชการรัฐสภาสามัญอื่นไม่รู้เห็นและไม่ได้ให้ความยินยอมแต่อย่างใด ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ หลงเชื่อและอนุมัติการกู้เงิน

เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๖ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษไล่ออก

ก.ร. มีมติให้ลดโทษเป็นปลดออก

(๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์กระทำความผิด ดังนี้

๑) ปลอมสำเนาใบรับรองการจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น (สลิปเงินเดือน) ของตนเองโดยการแก้ไขตัวเลขในสำเนาใบรับรองการจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น (สลิปเงินเดือน) ประจำเดือน มีนาคม ๒๕๕๗ หลายรายการเพื่อให้จำนวนเงินเดือนและเงินที่ได้รับสุทธิประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ จำนวนสูงขึ้นและนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปใช้ประกอบการยื่นกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉินต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา จำกัด ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ หลงเชื่อและอนุมัติการกู้เงิน

๒) ปลอมลายมือชื่อของข้าราชการรัฐสภาสามัญจำนวน ๓ คน ในเอกสารคำขอกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉิน แล้วนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปยื่นกู้ต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการรัฐสภา จำกัด จำนวน ๓ ครั้ง และได้แสดงตนเพื่อแอบอ้างว่าเป็นบุคคลคนนั้น ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ หลงเชื่อและมอบเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ให้แก่ผู้ปลอมเอกสาร

เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๖ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษปลดออก

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

(๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์ปลอมลายมือชื่อของอนุกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมในเอกสารหลักฐานการจ่ายเบี้ยประชุมและนำเอกสารดังกล่าวไปเบิกเบี้ยประชุม จำนวน ๘ ครั้ง คิดเป็นเงิน ๑๒,๘๐๐ บาท แล้วนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว และมีกรณีเบิกเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการแล้วไม่นำจ่ายให้แก่อนุกรรมการซึ่งเข้าร่วมประชุม จำนวน ๕ ครั้ง คิดเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท แล้วนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามข้อ ๖ (๑) ข้อ ๖ (๔) และข้อ ๖ (๗) ประกอบข้อ ๒ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ และมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

ถูกลงโทษไล่ออก

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

๕. สั่งการหรือดำเนินการไปโดยไม่มีอำนาจ หรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการหรือแบบธรรมเนียมของทางราชการ

(๑) ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติการณ์กระทำความผิด ดังนี้

๑) อนุมัติสั่งการด้วยวาจาโดยไม่เสนอให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติก่อน

๒) ไม่ดำเนินการลงทะเบียนรับหนังสือให้ถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณ

๓) มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือราชการที่เกี่ยวข้องกับการที่ได้อนุมัติสั่งการไป

๔) รับเงินที่ให้ไว้เป็นเงินรางวัลหรือสินน้ำใจแก่ผู้ดำเนินการตามที่ได้อนุมัติสั่งการไป

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

ผู้ถูกลงโทษ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติให้ยกเลิกลงโทษลดเงินเดือน โดยให้มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์

(๒) ข้าราชการรัฐสภาสามัญดำเนินการบริหารองค์การภายในรัฐสภาในฐานะประธานกรรมการและผู้จัดการ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการยืมเงินขององค์กรโดยมีการนำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมและมีการอนุมัติให้มีการยืมเงินในวันเดียวกันเป็นการกระทำที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ยืม โดยไม่มีอำนาจและไม่มีกฎหมายใดรองรับทำให้องค์กรได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง เนื่องจากไม่สามารถนำเงินจำนวนนั้นไปใช้ประโยชน์ในการบริหารกิจการองค์กรได้ ทั้งยังต้องได้รับความเสียหายเพิ่มเติมเพื่อติดตามเงินจำนวนดังกล่าวคืนอีกด้วย ประกอบกับสถานะของผู้ถูกลงโทษเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลานานย่อมต้องทราบเป็นอย่างดีว่าการยืมเงินดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมิชอบและไม่มีกฎหมายใดรองรับ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการ และเป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามข้อ ๒ (๒) และ (๓) และข้อ ๖ (๑) และ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษไล่ออก

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และให้ยกอุทธรณ์

๖. ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า

(๑) กรณีเกิดเหตุการณ์ความไม่เรียบร้อยในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประท้วงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของประธานในที่ประชุม ประธานในที่ประชุมจึงได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาจำนวนหนึ่ง นำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประท้วงนั้นออกจากห้องประชุมตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๗๔ แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้ขัดขืนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ผลการสอบสวนเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกล่าช้าหาทั้งหมดไม่เป็นความผิดวินัยแต่อย่างใด

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

ก.ร. พิจารณาแล้ว มีมติรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ ก.ร. มีข้อสังเกตว่า ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ในการเชิญสมาชิกฯ ออกจากห้องประชุมตามคำสั่งของประธานในที่ประชุม รวมถึงการพิจารณากำหนดในข้อบังคับการประชุมสภาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงด้วย

(๒) คณะกรรมการควบคุมการส่งมอบพัสดุได้ส่งมอบพัสดุโดยผู้ขนส่งนำไปส่งให้แก่เอกชน ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานผู้รับบริจาคพัสดุ โดยคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการฯ มีความเหมาะสม ครบถ้วน ถูกต้องตามระเบียบแล้ว จึงไม่เป็นความผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของ

ทางราชการ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามข้อ ๒ (๓) และ (๕) ข้อ ๕ และข้อ ๖ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ ตามที่ถูกกล่าวหา

มีคำสั่งให้ยุติเรื่อง

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานยุติเรื่อง

(๓) ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้รับมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ และดำรงตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาของกรรมการในคณะกรรมการนั้นด้วย ผู้ถูกกล่าวหาได้นัดประชุมคณะกรรมการ โดยในการประชุมบางครั้งมีการทอดระยะเวลานานผิดปกติ ถือเป็นพฤติการณ์ที่แสดงถึงความไม่ตั้งใจ ไม่อุตสาหะ ไม่เอาใจใส่ และปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้งานมีความล่าช้าเกินสมควร ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่สำนักงาน เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งเป็นการละเว้นการกระทำหรือการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๒ (๕) และข้อ ๖ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

มีคำสั่งลงโทษปลดออก

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติให้ยกโทษแก่ผู้อุทธรณ์ และให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการตามเดิม

๗. มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในสถานที่ทำงาน

ข้าราชการรัฐสภาสามัญมีพฤติกรรมใช้วาจาเสียดสี ตำหนิเพื่อนร่วมงานโดยการใช้อวาจาไม่ไพเราะและใช้อวาจาส่อไปในทางเพศอย่างไม่เหมาะสม มีการพูดจาทำทนายต่อว่าเพื่อนร่วมงานด้วยถ้อยคำหยาบคาย และว่าร้ายเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นในแง่ลบ ทำให้เพื่อนร่วมงานและผู้อื่นได้รับความเสียหาย และรบกวนสมาธิในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน อีกทั้งแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ให้ความเคารพผู้บังคับบัญชาโดยกล่าวถ้อยคำไม่สุภาพและโต้เถียง เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา ข้อ ๖ ข้อ ๘ ข้อ ๑๒ และข้อ ๒๓ และเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมาย ก.ร. ว่าด้วยวินัย ข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี ข้อ ๒ (๙) ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก้าว ข้อ ๒ (๑๒) และฐานกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ข้อ ๓ (๙) ประกอบข้อ ๔ (๒) และ (๔) และข้อ ๕

ถูกลงโทษภาคทัณฑ์

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ

๘. ลักทรัพย์สินของผู้มาติดต่อราชการ

ข้าราชการรัฐสภาสามัญได้ลักทรัพย์มือถือของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา อันเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก้าว

ถูกลงโทษตัดเงินเดือน ๔% เป็นระยะเวลา ๓ เดือน

ก.ร. มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออก เนื่องจากผู้ถูกลงโทษเคยมีพฤติกรรมลักทรัพย์ของข้าราชการรัฐสภา และได้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้แล้วแต่กระทำความผิดซ้ำในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตาม ข้อ ๖ (๔) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

๙. ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ข้าราชการรัฐสภาสามัญเป็นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการและได้รับแต่งตั้งเป็นเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาได้โทรศัพท์ไปยังบริษัท ข ที่ผ่านคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในเอกสารประกวดราคาซึ่งมีเพียงบริษัทเดียว และขออนัดพบนอกสถานที่ราชการของรัฐสภา เมื่อถึงเวลานัดผู้ถูกลงโทษได้ไปพบตามสถานที่ที่ได้มีการนัดพบ โดยได้พยายามอธิบายขั้นตอนในการพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นที่จะทำให้สามารถดำเนินการจัดจ้างต่อไปได้โดยไม่ต้องยกเลิกการประกวดราคาครั้งนี้ ซึ่งจากข้อเท็จจริงไม่ได้มีการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการให้ผู้ถูกลงโทษไปพบหรือพูดคุยกับบริษัท ข แต่อย่างใด การที่ผู้ถูกลงโทษนัดพบกับบริษัท ข นอกเวลาราชการและนอกสถานที่ ทำให้ถูกมองภาพลักษณ์ความเป็นข้าราชการในทางไม่ดีและหมิ่นเหม่ต่อการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้ พฤติการณ์ดังกล่าวเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการโดยไม่เปิดเผยโปร่งใสและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของราชการและปราศจากอำนาจและนอกเหนืออำนาจ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และฐานไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนโดยกระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ตามข้อ ๒ (๓) และ (๑๒) และข้อ ๕ ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยฯ

ถูกลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔

ผู้ถูกลงโทษยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ร.

ก.ร. มีมติรับทราบรายงานการลงโทษ และให้ยกอุทธรณ์

บทที่ ๔

สาเหตุและสภาพปัญหาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ

จากสถิติการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญและแนวทางการลงโทษของ ก.ร. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ พบว่าสาเหตุและสภาพปัญหาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง คือ

๑. ความผิดเกี่ยวกับการละทิ้งหน้าที่ราชการ ขาดราชการโดยไม่ส่งใบลา หรือมาปฏิบัติราชการสายบ่อยครั้ง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการกระทำผิดเกิดจากข้าราชการรายที่กระทำผิดมีปัญหาเรื่องหนี้สินและถูกเจ้าหนี้ติดตามทวงถามยังสถานที่ทำงานเป็นประจำ ทำให้ข้าราชการผู้นั้นมีพฤติกรรมหลบหนีเจ้าหนี้โดยการไม่มาปฏิบัติราชการ ในระยะแรกอาจเป็นการไม่มาปฏิบัติราชการเพียง ๒ – ๓ วัน และต่อมาก็กลายเป็นไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันจนเกินกว่า ๑๕ วัน หรือไม่มาปฏิบัติราชการอีกเลย ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันจนเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามข้อ ๖ (๓) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ต้องรับโทษถึงขั้นไล่ออก หรือปลดออก

ปัญหาการขาดราชการยังพบว่าข้าราชการที่กระทำความผิดวินัยจะมีพฤติกรรมการไม่ดำเนินการจัดส่งหรือยื่นใบลาให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการลาฯ การมาปฏิบัติราชการสายบ่อยครั้ง หรือการมาสแกนนิ้วมือลงเวลาปฏิบัติราชการแต่กลับไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการรวมอยู่ในการกระทำความผิดวินัยด้วย ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการรายที่กระทำความผิดวินัย มิได้ตรวจสอบให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการลาฯ และกวดขันพฤติกรรมมารวมปฏิบัติหน้าที่ราชการจึงทำให้ข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยในลักษณะนี้หลายครั้ง

๒. ความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ หรือได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ถูกกล่าวหาว่าไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ พบว่าหลายกรณีเจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการเป็นเพียงระดับปฏิบัติงาน หรือระดับปฏิบัติการ ซึ่งยังขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ และประสบการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้างอาจไม่เพียงพอที่จะรับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าโครงการสูงมาก อีกทั้งอาจจะถูกแทรกแซงการดำเนินการได้โดยง่าย

นอกจากนั้นการดำเนินโครงการจัดซื้อจัดจ้างยังถูกร้องเรียนและตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสื่อมวลชน ย่อมจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของรัฐสภาในด้านความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างได้

๓. ความผิดเกี่ยวกับการยืมเงินทดรองราชการไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ส่งคืนเงินทดรองราชการ ซึ่งสาเหตุของการกระทำผิดเกิดจากข้าราชการที่ทำสัญญายืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการไม่ดำเนินการส่งหลักฐานการจ่ายเงินและเงินเหลือจ่ายให้ถูกต้องตามระเบียบมีลักษณะเป็นการเพิกเฉยไม่ใส่ใจที่จะดำเนินการใด ๆ อีกทั้งมีกรณีที่ข้าราชการไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบนั้นปล่อยให้ความล่าช้าไปเนิ่นนานมากย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่การตรวจสอบระบบการเงินการคลังด้วย ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ และแบบธรรมเนียมของทางราชการจนเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ

อุตสาหกรรม เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการจนเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๒ (๓) และ (๕) และข้อ ๖ (๗) ของกฎ ก.ร. ว่าด้วยวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ต้องรับโทษถึงขั้นไล่ออก หรือปลดออก โดยในการพิจารณาของ ก.ร. ได้มีข้อสังเกตเห็นควรให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ร่วมกันกำหนดแนวทางกรณีการทำสัญญายืมเงินตรงราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของคณะกรรมการธิการซึ่งมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีระบบการควบคุมที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินการคืนเงินเหลือจ่ายตามสัญญายืมเงินราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เคร่งครัด

บทที่ ๕

แนวทางป้องกันการกระทำผิดวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ และข้อเสนอแนะ

วินัยถือเป็นบทกำหนดพฤติกรรมความประพฤติของข้าราชการรัฐสภา การกระทำ ความผิดวินัยของข้าราชการถือเป็นข้อบ่งชี้พฤติกรรมของข้าราชการในส่วนราชการสังกัดรัฐสภาได้ เป็นอย่างดี การป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัยจึงถือเป็นการกำกับพฤติกรรมของข้าราชการในส่วน ราชการสังกัดรัฐสภาให้อยู่ในระบบระเบียบแบบแผนที่ถูกต้องและเป็นที่ต้องการของส่วนราชการ

๑. แนวทางป้องกันการกระทำผิดวินัย

แนวทางป้องกันมิให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญกระทำผิดวินัย นั้น จำแนกออกได้เป็น ๔ มาตรการ ดังนี้

(๑) ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการกระทำผิดวินัย ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุก ภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ

มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำผิดวินัย โดยให้ข้อมูลทั้งในส่วนที่เป็นคุณและเป็นโทษ

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ถือเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จะปลุกจิตสำนึกและ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในองค์กร โดยการรณรงค์อาจจัดทำเอกสารแผ่นพับ จัดบอร์ดนิทรรศการ จัดกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น Email, Line, Facebook เป็นต้น หรือ การเผยแพร่ทาง Intranet

- สร้างหลักสูตรเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และกำหนดให้เป็น วิชาหลักในการฝึกอบรมทุกโครงการ

การกำหนดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับการรักษาวินัยเป็นวิชาหลักในการฝึกอบรม เป็น การปลูกฝังค่านิยมและกระตุ้นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีให้แก่ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และบุคคล ในวงงานรัฐสภาตระหนัก โดยถือว่าอย่างน้อยการให้ได้รับการฝึกอบรมบ่อยครั้งก็จะทำให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมมีค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ

- ยกย่องข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และบุคคลในวงงานรัฐสภาที่ประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี

การยกย่องผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อาจกำหนดให้คัดเลือกบุคคลตัวอย่าง โดยให้มีคณะกรรมการพิจารณา และเปิดโอกาสให้บุคคลต่าง ๆ เสนอชื่อบุคคลตัวอย่างได้ โดยให้เสนอชื่อ ไปยังกลุ่มงานคุณธรรมและจริยธรรม สำนักพัฒนาบุคลากร และเมื่อมีการประกาศชื่อบุคคลตัวอย่างแล้ว อาจมอบใบประกาศเกียรติคุณหรือโล่เกียรติยศ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

- เผยแพร่พฤติกรรมที่เป็นการกระทำผิดวินัยเพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน ราชการ ลูกจ้าง และบุคคลในวงงานรัฐสภา พึงระวังในการปฏิบัติราชการ

รวบรวมพฤติกรรมของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ ที่น่าสนใจมา เผยแพร่ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และบุคคลในวงงานรัฐสภาเพื่อให้ตระหนักถึงผลของการ

กระทำการที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัย และเป็นการป้องปรามให้ผู้ที่จะกระทำความผิดมีความเกรงกลัวและไม่กล้าที่จะกระทำความผิด โดยอาจรวบรวมเป็นกรณีตัวอย่างแล้วเผยแพร่เป็นเอกสารข่าวหรือเอกสารแทรกตามเอกสารฝึกอบรมหรือเอกสารการประชุมต่าง ๆ ก็ได้

- ผู้บังคับบัญชาต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

การกำหนดแนวทางปฏิบัติอาจเป็นเรื่องยาก อาจกำหนดให้มีการยกย่องบุคคลตัวอย่างในประเภทผู้บังคับบัญชาที่ดีก็ได้ นอกจากนี้ การมีมาตรการที่ครอบคลุมไปถึงผู้บังคับบัญชาด้วย ก็จะทำให้บุคลากรในวงงานรัฐสภาเห็นความสำคัญมากยิ่งขึ้น

(๒) ขจัดเงื่อนไขที่สุ่มเสี่ยงให้เกิดการกระทำความผิดวินัย

มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- ศึกษาทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำความผิดวินัย แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุง เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการเงิน การงบประมาณ การพัสดุ

การกำหนดกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ของฝ่ายรัฐสภาเองโดยอิสระ ทำให้ข้อกำหนดหรือข้อปฏิบัติบางอย่างแตกต่างจากฝ่ายบริหารหรือฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางในการดำเนินการ จึงควรพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบว่าควรกำหนดข้อกำหนดหรือข้อปฏิบัติให้แตกต่างหรือไม่ และถือว่ามีความเป็นอิสระจริงหรือไม่ โดยเฉพาะในกรณีที่มีการกำหนดให้เป็นดุลพินิจของผู้มีอำนาจนั้น อาจเป็นช่องว่างให้เกิดการกระทำความผิดวินัยได้ จึงควรพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ต่าง ๆ แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามควรแก่กรณี

- การแต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม การแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ถือเป็นหลักการพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัยในวงกว้างต่อไป หากในระบบการแต่งตั้งไม่มีระบบคุณธรรม ก็จะทำให้ผู้ที่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องปฏิบัติตามแต่ผู้บังคับบัญชาจะมีบัญชาโดยมิได้คำนึงถึงระบบหรือระเบียบราชการ จนอาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัยได้ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ จึงต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม

(๓) การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด

มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- กำหนดคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยละเอียด การปฏิบัติหน้าที่ราชการ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด จะต้องมีการแบ่งงานการทำงานแตกต่างกันตามแต่เรื่องที่ปฏิบัติ ซึ่งในบางกรณีกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อาจกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบนั้นมีดุลพินิจในการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง การกำหนดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานโดยละเอียดเพื่อกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ นั้น จะเป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันความหลงผิดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบอีกด้วย

- กำชับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดยปกติแล้วกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มักจะกำหนดหลักการและวิธีปฏิบัติไว้อย่างดีแล้ว หากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวก็จะไม่เกิดการกระทำความผิดวินัยขึ้น หากแต่การกระทำความผิดวินัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมักจะเกิดจากการกระทำที่ละเมิดกฎหมายที่กฎหมาย

กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ วางไว้ การกำชับให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดจึงเป็นปัจจัยที่จะทำให้การกระทำผิดวินัยลดน้อยลง

- เมื่อพบเห็นการกระทำผิดวินัยให้แจ้งผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนและลงโทษต่อไป

การกระทำผิดวินัยแม้เพียงเล็กน้อยถือเป็นเรื่องที่สำคัญและกระทบกับประโยชน์สาธารณะและกระทบกับบุคคลทุกคน เมื่อใดที่พบเห็นการกระทำผิดวินัย จึงถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะร่วมกันปกป้องประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของตนเองด้วย

(๔) บทบาทของผู้บังคับบัญชาในการรักษาวินัย

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ร. กำหนด ซึ่ง ก.ร. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามหนังสือคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา ที่ ๘๔/๒๕๕๖ (ว ๒๘) ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

“เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ก.ร. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดไว้ ดังนี้

(๑) ให้หัวหน้าส่วนราชการสังกัดรัฐสภาดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) กำหนดเรื่องการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยไว้ในยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาข้าราชการรัฐสภาสามัญของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา โดยกำหนดให้มีแผนการสร้างผู้นำทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดีในหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ จัดทำระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

(๑.๒) ให้มีการกำหนดเป้าหมาย กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินการ เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเชิงบูรณาการ

(๑.๓) จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้แทนข้าราชการในสังกัดในการกำหนดองค์ความรู้และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๑.๔) กำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาให้มีพฤติกรรมในการบริหารและการเป็นผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดี การกำกับดูแลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยโดยการสอดแทรกหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้องไว้ในกาฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ส่วนราชการสังกัดรัฐสภากำหนดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตาม ๑.๑ และการฝึกอบรมข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้อยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักสูตรที่ส่วนราชการสังกัดรัฐสภากำหนดตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ รวมทั้งการฝึกอบรมข้าราชการรัฐสภาสามัญผู้ปฏิบัติการหรือผู้มีประสบการณ์ตลอดจนผู้ทำหน้าที่บริหารด้วย

(๒) ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยด้วยวิธีการที่เหมาะสมนับตั้งแต่การสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เปิดโอกาสให้มีการนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีมีวินัย และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) ให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาสรุปรายงานประจำปีในภาพรวมของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาในการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยเสนอ ก.ร. เพื่อทราบ”

๒. ข้อเสนอแนะ

จากสาเหตุและสภาพปัญหาการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญ และแนวทางป้องกันการกระทำความผิดวินัย นอกจากการณรงค์เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ เช่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้วินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญและพฤติกรรมที่เป็นการกระทำความผิดวินัย การจัดอบรม แล้ว ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อช่วยลดโอกาสที่จะมีการกระทำความผิดวินัยของข้าราชการรัฐสภาสามัญที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ดังนี้

(๑) กรณีการละทิ้งหน้าที่ราชการ การลาไม่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการลาฯ การมาปฏิบัติราชการสายบ่อยครั้งหรือการมาสแกนนิ้วมีเวลาปฏิบัติราชการแต่กลับไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ควรมีการกำชับให้ข้าราชการทุกคนปฏิบัติในเรื่องการลา การลงเวลาปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด และให้ผู้บังคับบัญชามีการกำกับดูแลพฤติกรรมของข้าราชการด้วย หากพบว่าผู้บังคับบัญชามีการละเลยในการตรวจสอบหรือกำกับดูแลพฤติกรรมของข้าราชการผู้กระทำความผิดระเบียบ ผู้บังคับบัญชาก็อาจจะต้องถูกพิจารณาดำเนินการทางวินัยด้วย

(๒) กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ หรือการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่ให้แก่ข้าราชการเพื่อที่จะช่วยลดความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดหรือปฏิบัติงานผิดพลาดเพราะไม่มีความรู้ หากได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุ หรือการจัดซื้อจัดจ้าง นอกจากนี้ ในการแต่งตั้งข้าราชการผู้มาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างควรจะต้องพิจารณาถึงระดับตำแหน่ง ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้ได้รับแต่งตั้งให้เหมาะสมกับภารกิจงานที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือโครงการจัดซื้อจัดจ้างด้วย

(๓) กรณีการยืมเงินทดรองราชการไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ส่งคืนเงินทดรองราชการ ควรมีการกำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบให้เคร่งครัด และผู้บังคับบัญชาควรที่จะต้องกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินและการส่งคืนเงินทดรองราชการให้เรียบร้อย หากพบว่าผู้บังคับบัญชาละเลยก็อาจจะต้องถูกพิจารณาดำเนินการทางวินัยด้วย ในส่วนของสำนักการคลังและงบประมาณควรมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับการปฏิบัติในการยืมเงินและคืนเงินให้ถูกต้องตามระเบียบ ก็จะช่วยลดโอกาสที่จะเกิดการกระทำความผิดวินัยได้

วินัย

คือ ข้อกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออก
ของข้าราชการให้มีลักษณะที่พึงประสงค์
ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องได้รับโทษ

จุดมุ่งหมาย

- เพื่อประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลของราชการ
- เพื่อความเจริญของประเทศ
- เพื่อความมั่นคงของชาติ
- เพื่อความผาสุกของประชาชน

วินัย

ข้อกำหนดวินัย ...

ภาคทัณฑ์ •

ตัดเงินเดือน •

(2% หรือ 4% เป็นเวลา 1,2,3 เดือน)

ลดเงินเดือน •

(2% หรือ 4%)

โทษ...

• ไล่ออก

• ปลดออก

วินัยต่อประเทศชาติ

วินัยต่อประชาชน

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

วินัยต่อผู้ร่วมงาน

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

วินัยต่อตนเอง

ข้อกำหนด วินัย

• วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

- ชื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม
- ปฏิบัติราชการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และธรรมเนียม

- สนใจรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่และรักษา ประโยชน์ราชการ
- ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

- อุทิศเวลาให้ราชการไม่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

- รักษาความลับของราชการ
- วางตนเป็นกลางทางการเมือง

- ไม่อาศัยตำแหน่งหาประโยชน์
- ไม่ทุจริต

- ไม่หาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติของตำแหน่ง

- ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง

- ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นในลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

• วินัยต่อตนเอง

- รักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการมิให้เสื่อมเสีย
- ไม่กระทำอันได้ชื่อว่าประพฤตชั่ว
- ไม่ได้รับโทษถึงที่สุดให้จำคุกหรือหนักกว่าจำคุก

• วินัยต่อประเทศชาติ

- สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- สนใจรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ

• วินัยต่อประชาชน

- ต้อนรับและให้ความสะดวกแก่สมาชิกและประชาชน
- ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง ทำร้ายสมาชิกและประชาชน

• วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

- ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย
- ไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- ไม่ปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

• วินัยต่อผู้ร่วมงาน

- สุภาพ เรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกัน
- ไม่กลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกัน
- ไม่ล่องเลเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ตัวอย่างการกระทำ **ผิด** วินัย

- **ปลอมเอกสาร ปลอมลายมือชื่อ !!**

- ปลอมหนังสือและลายมือชื่อ รมต. ไปขอให้ช่วยเหลือเด็กเข้าโรงเรียน
- ปลอมหนังสือและลายมือชื่อ ประธาน กมร. ไปขอวิชาสถานทูต
- ปลอมลายมือชื่อ กมร. รับเบี้ยประชุม
- ปลอมสลิปเงินเดือนตนเองไปขอกู้เงิน
- แก้ไขรายชื่อและจำนวนเงินบริจาคเพื่อให้ได้เงินส่วนต่าง
- ปลอมใบรับรองแพทย์

- **ไม่คืนเงินทดรองราชการภายในกำหนด**

- ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของ กมร. ผู้บริหาร คณะผู้แทนไทย แล้วไม่นำเงินเหลือจ่ายและหลักฐานการใช้จ่ายส่งคืนให้ถูกต้องตามระเบียบ

- **กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชา**

- เสนอเอกสารราชการไปยังหน่วยงานภายนอกโดยไม่ผ่าน ผบ.

- **การละทิ้งหน้าที่ราชการ/ ไม่ยืนเฝ้า/ มาสาย**

- ออกไปนอกสำนักงานในเวลาราชการ โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ขาดราชการ มาสายบ่อยครั้ง
- มาสแกนลายนิ้วมือ แล้วไม่อยู่ทำงาน หรือเข้ามาทำงานสายกว่า เวลาสแกนลายนิ้วมือ

- **การไม่รู้รักษามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมงาน**

- พูดจาไม่สุภาพ แสดงกิริยาก้าวร้าว จะเข้าทำร้ายกัน
- พูดจาเสียดสี ตำหนิเพื่อนร่วมงาน โดยใช้วาจาไม่ไพเราะ
- พูดจาทำร้ายเพื่อนร่วมงานด้วยถ้อยคำหยาบคาย ว่าร้ายเพื่อนร่วมงานในแง่ลบ

